

Integraal Veiligheidsplan 2024-2027

gemeente **Roermond**

Voorwoord Burgemeester

Roermond is een prachtige stad om in te wonen, werken en recreëren. Dat willen we graag zo houden, nu en in de toekomst. Samen met professionele partners, inwoners en ondernemers maak ik mij sterk voor de veiligheid in onze prachtige stad.

Uitgangspunt voor mij als burgemeester is: voorkomen waar het kan en krachtig optreden wanneer dit moet. Dat betekent samen met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners inzetten op een stad waar iedereen gelijke kansen heeft op een volwaardig bestaan. Waar jongeren veilig en gezond kunnen opgroeien en een aantrekkelijk toekomstperspectief hebben. Waar inwoners elkaar durven aanspreken en onveilige situaties melden. Het betekent ook met elkaar de norm zetten en handhavend optreden wanneer die wordt overschreden. Dat doen we samen met politie en het Openbaar Ministerie.

Roermond is een stad waar iedereen zich welkom mag, moet en kan voelen; behalve criminelen. Zij hoeven niet mee te profiteren van wat Roermond te bieden heeft als plek om te ontmoeten, te ontspannen en te ontplooien. Ze hoeven niet mee te profiteren van onze unieke ligging en uitstekende verbindingen. Samen met politie en Openbaar ministerie zorgen we daarom voor voldoende en doelgerichte inzet.

We zien steeds meer hoe de onderwereld gebruik maakt van de bovenwereld voor illegaal gewin. Ondermijning noemen we dat. We willen nog beter begrijpen hoe ondermijning werkt en hoe we de vermenging met de bovenwereld kunnen verstoren. Onze gereedschapskist met bestuurlijke interventies hebben we op orde en zetten we ook in; denk aan het sluiten van drugspanden in de gemeente Roermond.

Veiligheid is van iedereen. Niet alleen van mij als burgemeester of van de politie. De komende tijd doe ik ook een groot beroep op een ieder om samen onveiligheid aan te pakken. Met gezamenlijke inspanning en integrale samenwerking zorgen we voor een veilig Roermond, waarbij criminaliteit zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester Y. Hoogtanders

Inhoud

1. **Een nieuw integraal veiligheidsplan** 4
   - 1.1 De Roermondse ambitie 4
   - 1.2 Totstandkoming integraal veiligheidsplan 6
   - 1.3 Opbouw Integraal Veiligheidsplan 8

2. **Strategische uitgangspunten** 9
   - 2.1 Limburgse Norm 9
   - 2.2 Samen sterker lokaal, in de regio en landelijk 10
   - 2.3 Vriendelijk waar het kan, hard waar het moet 11
   - 2.4 Informatiegestuurd 11

3. **Overkoepelende ambitie: de basis op orde** 12

4. **Ondermijnende criminaliteit** 14

5. **Digitale veiligheid** 20

6. **Maatschappelijke onrust** 25

7. **Vervolgproces** 31

8. **Nawoord** 32

Bijlagen 33

1. Een nieuw integraal veiligheidsplan

1.1 De Roermondse ambitie

Gemeenten hebben met veel veiligheidsvraagstukken te maken, van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Effectieve inzet op het veiligheidsdomein vereist keuzes - keuzes over prioriteiten, instrumenten en samenwerking met veiligheidspartners. Deze keuzes worden bij voorkeur verankerd in een gedegen integraal veiligheidsplan. Hiermee geeft de gemeente invulling aan zijn regierol op het veiligheidsterrein.

De gemeente Roermond werkt, net als andere gemeenten, met een Integraal Veiligheidsplan (IVP) waarin de gemeente de belangrijkste focusthema's en doelen op het gebied van veiligheid opneemt voor een periode van vier jaar. Voor de periode 2024-2027 treedt er een nieuw IVP in werking. Hiermee voldoet de gemeente Roermond aan de wettelijke verplichting zoals vastgelegd in artikel 38b van de Politiewet[1].

Het integraal veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 van Roermond bevat de ambitie en doelen waarmee de gemeente Roermond regie voert op openbare orde en veiligheid in onze gemeente. Het is de ambitie om Roermond een **veilige, weerbare, leefbare** en **aantrekkelijke** stad voor iedereen te laten zijn, behalve voor criminelen. Vanuit **verbinding** en **vertrouwen** werkt de gemeente samen met alle inwoners en partijen om de normen en (voor)waarden die nodig zijn om een veilig en prettig leef-, werk- en ondernemingsklimaat te waarborgen. Hierin zijn we **vriendelijk waar het kan, hard waar het moet.**

[1] *Het thema crisisbeheersing valt niet onder de wettelijke verplichting van artikel 38b van de Politiewet. Op dit thema is het wettelijk kader van de Wet veiligheidsregio's van toepassing*

Context

In de gemeente Roermond staat het welzijn van de inwoner centraal. De gemeente zorgt ervoor dat iedereen veilig kan wonen, werken, ondernemen en recreëren in Roermond. De gemeente Roermond is tolerant, gastvrij, vriendelijk en ondersteunt goed burgerschap. Samen met alle inwoners en partijen creëert de gemeente de normen en (voor) waarden die nodig zijn om een veilig en prettig leefklimaat te waarborgen. Hierdoor wordt en blijft Roermond een veilige, leefbare en aantrekkelijke stad voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Indien je je niet aan de normen en waarden houdt - en daardoor de veiligheid en leefbaarheid onder druk zet - stelt de gemeente grenzen en pakt ze excessen zichtbaar aan. Maar liever voorkomt de gemeente dat dit nodig is. Daarom zorgt de gemeente ervoor dat zij weerbaar is tegen verschillende vormen van criminaliteit. De inwoners, ondernemers en bezoekers van Roermond worden daarbij geholpen door voorlichting en ondersteuning. Maar de gemeente kan dit niet alleen. Om dit te bereiken, is meer **verbinding** en **vertrouwen** nodig, zowel tussen de gemeente en haar inwoners en ondernemers, als onderling in de wijken en buurten. We zullen meer met elkaar moeten gaan samenwerken. Door meer zichtbaar te zijn in de wijk, wil de gemeente het contact met en tussen inwoners en ondernemers versterken. Hierdoor wordt en blijft Roermond een weerbare stad die onaantrekkelijk is voor (toekomstige) criminelen.

Realiteitszin

Het cluster Veiligheid van de gemeente Roermond maakt een transitie door en stapt over naar een nieuwe manier van werken. Een nieuwe manier van werken die ondersteunend is aan de ontwikkelingsfase waarin het cluster zich bevindt en waarmee we gelijktijdig aansluiten bij de landelijke trend; integraal werken aan de maatschappelijke opgaven. Deze nieuwe manier van werken uit zich in dit integraal veiligheidsplan door te sturen op strategische doelen: de zogenaamde ER-doelen.

ER-doelen zijn kwalitatief van aard, denk hierbij aan aan het doel: “een groter gevoel van veiligheid bij de bewoners” of aan “een betere samenwerking in de keten”. Deze ER doelen worden vertaald naar inspanningen gekoppeld aan het uitvoeringsplan en zullen daar concreet en meetbaar gemaakt worden. Het uitvoeringsplan zal na het integraal veiligheidsplan worden vastgesteld. Toch zal het meetbaar maken van de doelen in het uitvoeringsplan een uitdaging zijn. De informatiehuishouding vanuit de gemeente Roermond en partners is nog niet van dusdanig niveau dat er een goede informatiepositie is. Een van de algemene doelen is dan ook om het eigen huis eerst op orde te krijgen.

Team veiligheid heeft daarnaast veel personele wisselingen gekend en naar verwachtingen zal het team begin 2024 weer een redelijke bezetting kennen.

De ambities zijn hoog, maar tegelijk is de **realiteitszin** ook sterk aanwezig. **De schaarse capaciteit** maakt dat op sommige aspecten **beheersbaarheid** een eerste stap is die gezet moet worden, voordat aan weerbaarheid en navolgende stappen gedacht kan worden. Door te focussen op een drietal hoofdthema’s, met daarbij speciale aandacht voor de kwetsbare factoren, beoogt de gemeente in 2024-2027 tot concrete resultaten ten aanzien van een veiliger Roermond te komen. Ook de capaciteit van de politie staat zwaar onder de druk terwijl de vraagstukken waarop overheidshandelen geboden is toenemen. Het is daarom belangrijk om **preventief** meer te investeren op sociale samenhang en vooral in het voorkomen van criminaliteit. De relatie met het sociaal domein (zowel intern als extern) is hierin wezenlijk van belang en zal ook later in dit stuk genoemd worden als belangrijke randvoorwaarden van dit plan. Bestuurlijk draagvlak, sterke ketensamenwerking en goed contact met inwoners en ondernemers zijn hierin ook essentiële succesfactoren.

De inzet is gericht op drie thema’s:

- Ondermijnende criminaliteit
- Digitale veiligheid
- Maatschappelijke onrust

Er is voor nu prioriteit gegeven aan de bovenstaande drie thema’s. Dat wil niet zeggen dat elementen van andere belangrijke thema’s buiten beschouwing blijven. Het thema ‘Jeugd’ is bijvoorbeeld als rode draad verwerkt in de drie thematische aanpakken. Het thema ‘Veilige Wijken’ speelt

zich af op wijkniveau en wordt natuurlijk opgepakt vanuit leefbaarheid en veiligheid en loopt ook als een rode draad door de andere drie thema's heen. De problematiek rondom mensen met onbegrepen gedrag is opgenomen onder het thema maatschappelijke onrust. Veiligheid is dynamisch en niet altijd te voorspellen in aard, omvang en soms grilligheid. Naast deze thema's heeft Roermond ook een aantal unieke dossiers: de aanpak overlast coffeeshops, leefbaarheid Maasplassen, aanpak overlast en criminaliteit DOC en een integrale aanpak overlast sportparken. We beschouwen daarom dit integraal veiligheidsplan als een bodemplaat waarop we blijven bouwen en ontwikkelen. De uitvoeringsplannen (UVP's) die ieder jaar opnieuw worden opgesteld zullen nog meer focus en richting geven.

De gemeente Roermond hanteert ten aanzien van alle veiligheidsthema's een methodiek van **signaleren, voorkomen** en **begrenzen**. Met deze methodiek wordt een combinatie van preventie en repressie bewerkstelligd waarin we ook uiting geven aan **vriendelijk waar het kan, hard waar het moet.**

In dit veiligheidsplan 2024-2027 wordt beschreven welke ambities en doelen we nastreven en welke inspanningen we op hoofdlijnen gaan verrichten om de veiligheid in Roermond te verbeteren. Hiervoor zijn een aantal randvoorwaarden van belang.

1.2 Totstandkoming en aard van het integraal veiligheidsplan

In een tweetal sessies met de gemeenteraad zijn 6 verschillende thematische veiligheidsthema's besproken en uit deze 6 thema's zijn gezamenlijk keuzes gemaakt om te komen tot de uiteindelijke 3 thema's voor dit IVP. Deze 3 thema's zijn voor team veiligheid en partners behapbaar en uitvoerbaar en getuigen van realiteitszin.
Deze drie thema's komen ook overeen met de thema's binnen het regionaal beleidsplan van de politie. De drie thema's: ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid en maatschappelijke onrust zijn we verder uit gaan werken binnen de DIN werkwijze.

We hebben voor de totstandkoming van dit integraal veiligheidsplan (IVP) gewerkt volgens de DIN-methode. De Doelen-Inspanningen-Netwerk (DIN)-methode is een hulpmiddel om het denken over en het opstellen van een programmatische aanpak te structureren en concretiseren. Een DIN is een schematische weergave van de ambitie, doelen, resultaten (ook wel: baten) en inspanningen (ook wel: activiteiten) binnen een opgave. Hierin is de ambitie een breed gedragen en richtinggevende beschrijving waar naartoe wordt gewerkt. Vervolgens worden zogenaamde ER-doelen verbonden aan de ambitie. ER-doelen zijn doelen die beschrijven welke verbeteringen en veranderingen nodig zijn om de ambitie te bereiken, bijvoorbeeld: "groter gevoel van veiligheid bij de bewoners "; "beter gebruik van

de hulpmiddelen bij interventies“; en “efficiënter werken in de samenwerking”. ER-doelen zijn kwalitatief van aard. Ieder ER-doel wordt omgevormd tot één of meer SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) geformuleerde resultaten. Resultaten beschrijven de situatie waarin iets verbeterd of veranderd is en kunnen aan meerdere ER-doelen bijdragen. Vervolgens wordt de inzet geoperationaliseerd met de inspanningen, die weergeven hoe resultaten worden bereikt.

U zult in dit plan zien dat een groot deel van de in te zetten inspanning (DIN) dan ook gericht is op het creëren en borgen van deze randvoorwaarden. Dit heeft ook te maken met de ontwikkelfase waarin we ons als organisatie en team bevinden.

Belangrijk om te vermelden is dat een DIN niet uitputtend is. Het is een vereenvoudigde, schematische weergaven op hoofdlijnen. Een DIN fungeert daarbij als hulpmiddel om de aanpak verder uit te werken en vorm te geven in de praktijk. Zo worden deelonderwerpen (bijvoorbeeld focusthema’s of geprioriteerde geografische gebieden binnen de aanpak van ondermijning) in het IVP en actieplannen meer in detail uitgewerkt.

Proces

Het proces om te komen tot de DIN voor de gemeente Roermond is in een aantal stappen verlopen. Eerst is een startbijeenkomst georganiseerd met het team Veiligheid van de gemeente Roermond waarbij een mogelijke hoofdambitie voor het IVP is besproken. Vervolgens is in kleinere samenstelling met betrokkenen uit team Veiligheid in drie thematische DIN-sessies ingezoomd op de drie geprioriteerde veiligheidsthema’s. Daarna is een overkoepelende DIN opgesteld en besproken tijdens een sessie met heel team Veiligheid. Deze DIN verbindt de drie thematische DIN’s met elkaar, en gaat in op enkele randvoorwaarden die nodig zijn voor een succesvolle aanpak, ongeacht het veiligheidsthema.

Tot slot zijn de **drie thematische DIN’s opnieuw getoetst en verrijkt door onze samenwerkingspartners tijdens een integrale werksessie.** Twynstra Gudde heeft dit proces gefaciliteerd en de bevindingen tussendoor vastgelegd. In bijlage 1 is de uitwerking van de DIN toegevoegd. De gemeenteraad is via de raadsinformatiebijeenkomst opnieuw geïnformeerd over deze drie verrijkte thema’s en ook daar zijn opnieuw de DIN’s besproken.

In het integraal veiligheidsplan Roermond 2024-2027 zijn de ambitie, de doelen en de aanpak op hoofdlijnen voor de komende jaren opgenomen. De wereld om ons heen kan echter razendsnel veranderen. Nieuwe of andere doelen of een gewijzigde aanpak kunnen dan nodig zijn om goed op de actualiteit en maatschappelijke ontwikkelingen in te spelen. Dit kan leiden tot aanpassing of aanvulling van het integraal veiligheidsplan Roermond 2024-2027. Vanzelfsprekend zal de gemeenteraad worden geïnformeerd als een dergelijke situatie zich voordoet. Daarnaast zullen we met de uitvoeringsplannen natuurlijk ook wendbaar en flexibel kunnen inspelen op nieuwe trends en ontwikkelingen.

Dit IVP is aan de voorkant integraal gestart. Vanuit 6 brede veiligheidsthema’s die we hebben voorgelegd aan de Raad middels een interactieve sessie zijn we gaan trechteren: welke thema’s zijn voor Roermond de komende jaar van belang? Welke thema’s moeten een inhaalslag maken? Op welke thema’s moet er nu met man en macht ingezet worden om de boot niet te missen?

Uit 6 thema’s zijn er drie uitgekozen door de Raad, maar ook vanuit het regionaal politiebeleidsplan en in afstemming met de grote landelijke thema’s. Met wederom een interactieve sessie met de Raad zijn de drie thema’s nog een keer toegelicht. Daarna is er aan de slag gegaan met de DIN methode om dit vervolgens aan een grote groep stakeholders voor te leggen en aan te laten vullen. De stakeholders bestonden uit netwerkpartners en collega’s vanuit onder andere het welzijnsdomein. De opbrengst van die sessie zijn verwerkt en nogmaals afgestemd met de raad.

1.3 Opbouw Integraal Veiligheidsplan

We benoemen in hoofdstuk 2 een aantal uitgangspunten die voor de drie thema's van het IVP van belang zijn. In hoofdstuk 3 gaan we in op de overkoepelende DIN van waaruit dit integraal veiligheidsplan is opgebouwd. Deze overkoepelende DIN verbindt de drie thematische DIN's met elkaar en gaat in op enkele randvoorwaarden die nodig zijn voor een succesvolle aanpak, ongeacht het veiligheidsthema. Dit veiligheidsthema is daarmee dynamisch in tegenstelling tot ons proces en aanpak.

Daarnaast zullen in de hoofdstukken 4, 5 en 6 de drie thema's verder worden uitgewerkt:

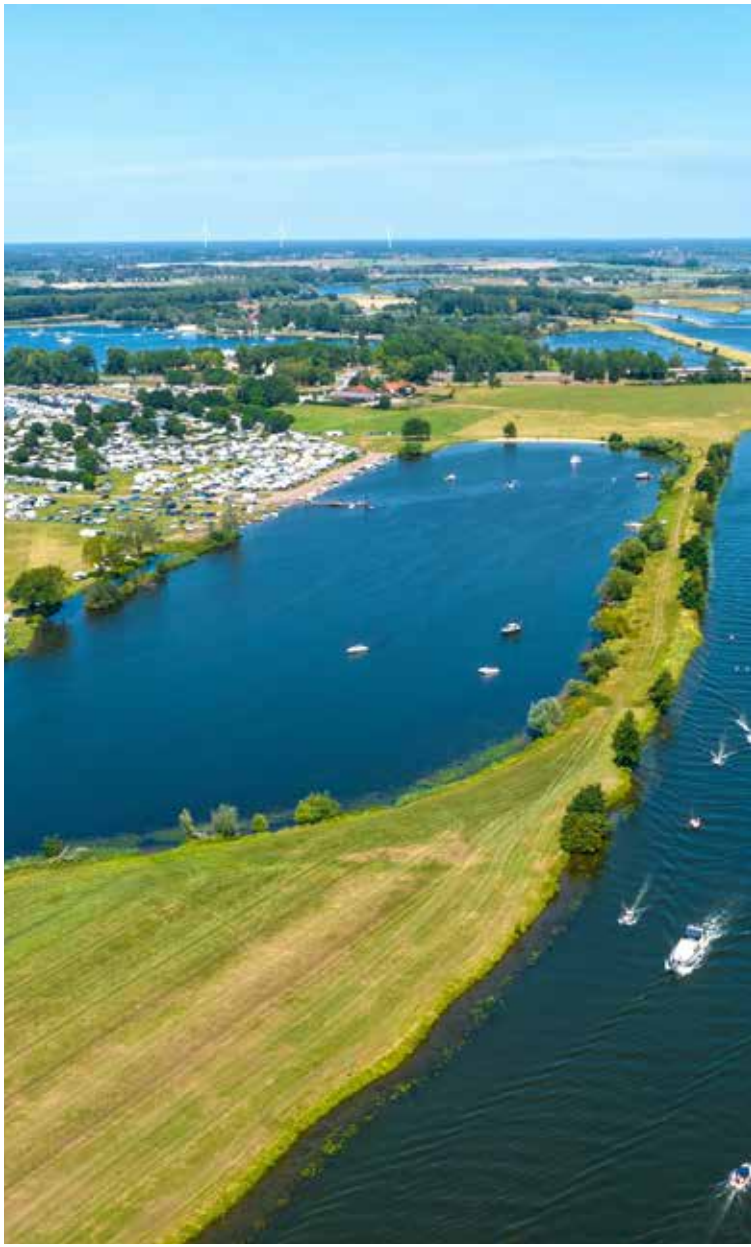
- Georganiseerde criminaliteit
- Digitale veiligheid
- Maatschappelijke onrust

Ieder thema kent een eigen hoofdstuk met eenzelfde opbouw: ambitie – doelen en inspanningen die daarvoor nodig zijn.

Samenhang

De 3 veiligheidsthema's waar in dit document de focus op is gelegd, hebben allen een directe relatie met de overkoepelende veiligheidsambitie van de gemeente Roermond. Dit zorgt ervoor dat een aantal inspanningen, resultaten en doelen bij kunnen dragen aan meer dan één thema. Daarnaast zijn er **randvoorwaarden** en inspanningen die mogelijk een eigen karakter hebben per thema, maar wel in gezamenlijkheid kunnen worden ontwikkeld of uitgerold. Denk hierbij aan het creëren van bewustzijn bij relevante stakeholders of het inrichten van een meldpunt. Vanuit samenhang en integraliteit kijken naar de veiligheidsthema's kan ook invloed hebben op de prioritering van inspanningen en het genereren van synergie. Door te kijken naar de verschillende niveaus van de inspanningen kan gericht en gebundeld gewerkt worden aan de inspanningen die passen bij de randvoorwaarden, **het signaleren, het voorkomen en het begrenzen**. Dit biedt de ruimte om bijvoorbeeld alle randvoorwaarden in één keer goed in te richten of om met specifieke partners in de volle breedte te praten over het begrenzen van criminaliteit en onveiligheid.

Tenslotte bieden zowel de **overkoepelende DIN** als de integrale tabel een overzicht wat bij kan dragen aan het vormgeven van nieuwe veiligheidsthema's. Mogelijk liften alle (toekomstige) veiligheidsvraagstukken voor een gedeelte mee op de inspanningen die nu voor liggen. Zie hiervoor bijlagen A.1-A.5.

2. Strategische uitgangspunten

2.1 Limburgse Norm

Vanuit de Limburgse gemeenten is gezamenlijk een beweging ingezet naar een weerbare overheid. Een weerbare overheid is essentieel om tegenwicht te kunnen blijven bieden tegen ondermijning. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de aanpak van ondermijning. Criminelen zijn voortdurend in beweging en houden zich niet aan gemeentegrenzen. Het is belangrijk dat we als partners in de aanpak hierin meebewegen, en beter nog criminelen vroegtijdig de pas afsnijden. Criminelen zoeken namelijk altijd naar nieuwe mogelijkheden om hun illegale activiteiten te blijven ontplooien. Het is daarom belangrijk dat de bestuurlijke weerbaarheid niet enkel binnen de afzonderlijke organisaties op orde is, maar ook binnen de regio als geheel. Daarom hebben we als Limburgse gemeenten, het waterschap en de provincie de ambitie uitgesproken ons te committeren aan een 'Limburgse Norm'; een gezamenlijk niveau voor een weerbare overheid.

De Limburgse Norm is een handreiking welke gezien kan worden als een hulpmiddel om, op het gebied van weerbaarheid, de eigen organisatie verder te versterken. De stellingen zijn ambitieus maar dat is ook nodig om ondermijning aan te kunnen pakken. Het versterken van de weerbare overheid is geen nieuwe ambitie. Al jaren is er in Limburg stevig geïnvesteerd in de aanpak van ondermijning. Samen met onder andere de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst wordt niet alleen stevig ingezet op de integrale casuïstiek, maar ook op het versterken van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid. Inmiddels is met zowel publieke als ook private partners een integrale aanpak van preventie tot repressie opgebouwd. Deze aanpak wordt al jaren ondersteund vanuit het samenwerkingsverband RIEC Limburg, waarvan de deelnemende overheidsorganisaties zelf de sturende en drijvende kracht zijn.

De uitwerking van de handreiking Limburgse Norm betreft een organisatiebrede beweging die het domein van de openbare orde en veiligheid overstijgt. De gehele organisatie vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid dient een bijdrage te leveren aan het uitvoering geven aan dit ambitieniveau. Veelal wat in de handreiking staat beschreven is al onderdeel van de bestuurlijke/uitvoeringsplannen die gehanteerd worden binnen de gemeentelijke organisatie en zo ook binnen Roermond.

2.2 Samen sterker lokaal, in de regio en landelijk

Dit integraal veiligheidsplan is verbonden met het regionaal beleidsplan van de politie; de thema's overlappen elkaar. Daarnaast zijn er verschillende samenwerkingsverbanden waar de gemeente Roermond onderdeel van uitmaakt. We werken niet alleen intensief samen met politie, OM en interne partners, maar ook met bijvoorbeeld de Veiligheidsregio, het Regionaal informatie- en expertisecentrum (RIEC), de GGD, Veilig Thuis, reclassering, jongerenwerk en hulp- en zorgverleners. In het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg werken wij samen met zorg- en justitiepartners bij de aanpak van complexe problematiek rond criminaliteit, huiselijk geweld en radicalisering.

Daarnaast zoeken we de verbinding met andere gemeenten om hierin sterker te kunnen zijn als Limburgse Lobby richting het Haagse. Niet alleen in de Lobby willen we samenwerken; ook onderling kunnen we als gemeenten veel van elkaar leren. Met de gemeente Weert lopen er al verschillende thematische samenwerkingen.

2.3 Vriendelijk waar het kan, hard waar het moet

Omdat voorkomen natuurlijk altijd beter is zetten we sterk in op preventie, dat doen we niet alleen vanuit veiligheid maar hierin zoeken we de verbinding met onze welzijnspartners. We willen al vroeg signaleren en deze signalen bij de juiste partner wegzetten om erger te voorkomen. Jongeren die dreigen af te glijden bieden we hulp op maat door de zogenaamde persoonsgericht aanpak (PGA) vanuit het zorg en veiligheidshuis. Signalen van radicalisering worden besproken op de weegtafel en ook via een persoonsgerichte aanpak ondervangen. Niet alleen is er oog voor de daders, we zetten ook in op het voorkomen van slachtofferschap. Maar naast deze vriendelijke kant kunnen we ook hard zijn waar dat nodig is. Onze burgemeester heeft verschillende instrumenten om in te zetten tegen de georganiseerde criminaliteit; zoals de wet Victoria en de Wet Damocles, naast de gebiedsverboden die ingezet kunnen worden. Daarnaast zal de gemeente handhaven daar waar nodig. Deze mix aan instrumenten (preventie, zorg en repressie) zetten we in na overleg met onze partners in de zorg en strafketen.

2.4 Informatiegestuurd

Het zal u wellicht opgevallen zijn dat we in dit integraal veiligheidsplan geen uitvoerige analyse hebben gegeven van de staat van Roermond als het gaat om criminaliteit op de verschillende thema's. Onze informatiepositie moet op alle thema's beter worden opgebouwd en daar starten we nu mee.

In de eerdere alinea is informatiegestuurd werken ook als randvoorwaarde opgenomen en besproken.

We willen veel meer op basis van geanalyseerde data keuzes maken en acties uitvoeren: we willen informatiegestuurd gaan werken. Wanneer zetten we waar onze Boa's in? In welke wijken is er in behaalde perioden meer inzet nodig van politie? Welke thema's moeten we vanuit voorlichting in welke wijken of met welke doelgroepen meer bespreken?

Let op: deze grote wens is er maar we zijn daar nog lang niet. De ambitie is om veel meer aan de voorkant van veiligheidsproblemen te komen, vanuit data meer te kunnen sturen en prioriteren en hierdoor ook gerichter capaciteit en maatregelen te kunnen inzetten. We zullen daarom gedurende de periode van dit IVP meer gaan inzetten in het verbeteren van onze informatiepositie waarbij ook wordt voldaan aan de AVG. Om een start te maken, willen we in eerste instantie meer inzicht in de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit: welke netwerken zijn er? Maar ook inzoomen op bijvoorbeeld het netwerk rondom mensenhandel in Roermond. Ook willen we inzicht krijgen in de jonge aanwas in Roermond en daarmee meer grip te krijgen op het voorkomen van jonge aanwas.

3. Overkoepelende ambitie: de basis op orde!

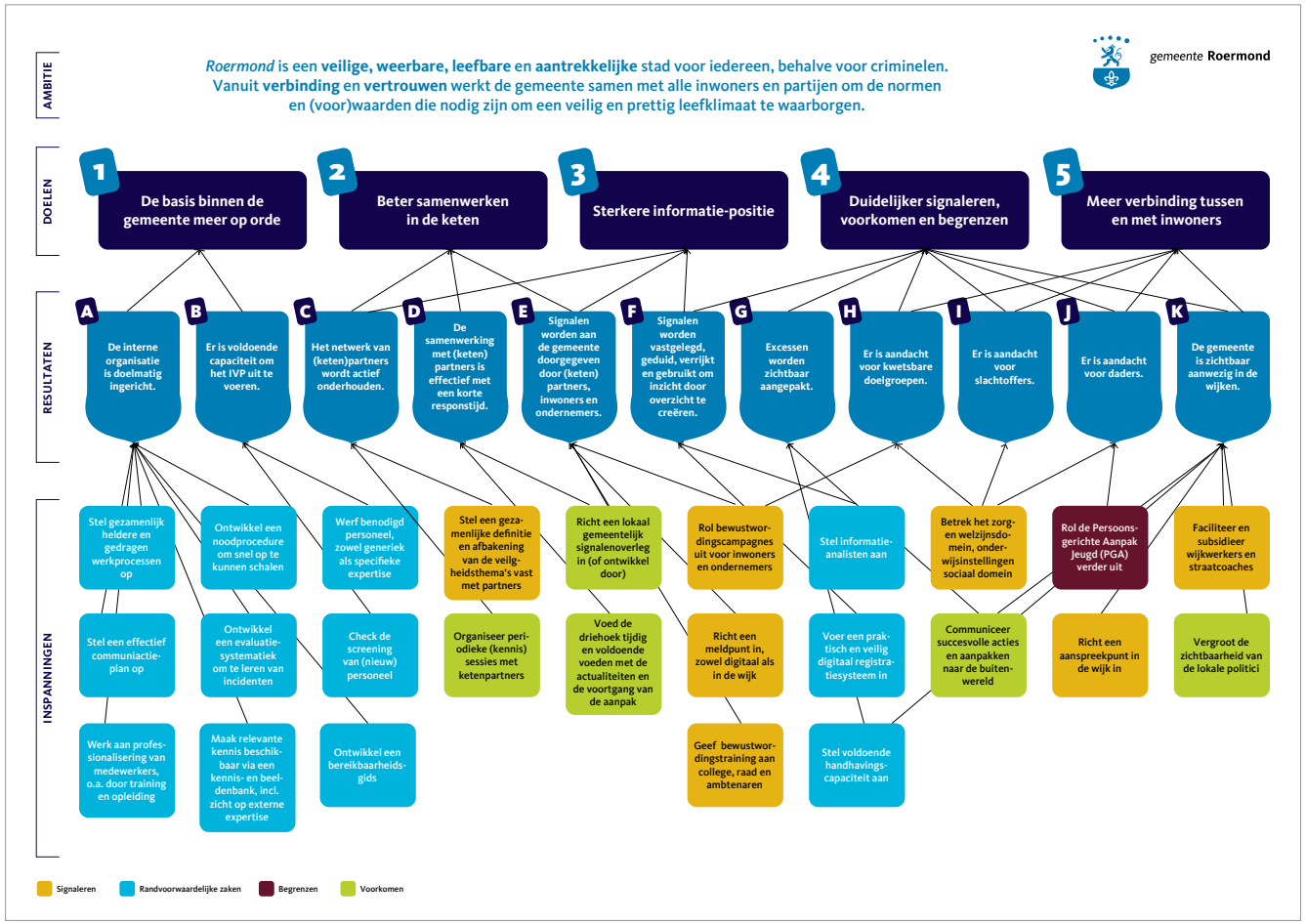
De volgende randvoorwaarden zullen moeten worden geborgd om te komen tot een veilig en weerbaar Roermond.

- Er is flankerend beleid nodig. Het **integraal veiligheidsbeleid** kent tal van verbindingen met ander **gemeentelijk beleid**. Beleid op terreinen zoals zorg en welzijn, jeugd, participatie, wonen, inkomen, verkeer en handhaving. Bij een aantal thema's zijn bestanddelen van de aanpak (primair) onderdeel van ander beleid. Dit is inherent aan het integraal veiligheidsbeleid, zowel aspecten van preventie als repressie hebben effect op het veiligheidsbeeld.
- Het verder uitwerken van het **AVE** model binnen de gemeente en haar partners: Aanpak Voorkoming Escalatie bij huishouders met oplopende problematiek. AVE geeft antwoord op de vraag wie de regie pakt als problemen in huishoudens met oplopende problematiek (of in wijken / jeugdgroepen), waar meer professionals van verschillende organisaties bij betrokken zijn, te groot worden.
- Een stevige **verbinding** tussen de domeinen van **zorg en veiligheid** binnen een gemeente draagt bij aan een optimale **balans tussen preventie, zorg en repressie.** Naarmate problemen complexer worden neemt de noodzaak van regie en verbinding toe. Zorg- en veiligheidspartners werken samen aan ketenoverstijgende maatschappelijke vraagstukken en bij complexe casuïstiek. We streven ernaar om integraal en zo snel mogelijk (liefst aan de voorkant) passende hulp en ondersteuning in te zetten.
- Verbinding **Handhaving en Veiligheid.** De gemeentelijke handhavers in de openbare ruimte (o.a. de Buitengewoon Opsporingsambtenaar) vormen een belangrijk instrument in het gemeentelijke beleid op het snijvlak van **leefbaarheid en veiligheid.** De focus ligt nadrukkelijk niet alleen op handhaving en inzet van strafrechtelijke bevoegdheden, maar aspecten als 'zichtbaar zijn', **balans tussen preventie en repressie** en een **verbindende** proactieve houding richting burgers en andere zorg -en veiligheidsprofessionals zijn minstens zo belangrijk. Juist in dat tussengebied, op het snijvlak van leefbaarheid en veiligheid, beogen we een zo effectief mogelijke samenwerking met politie. Dit vereist dat er operationele samenwerking en informatie-uitwisseling plaatsvindt. Thema's waarop deze samenwerking effectief kan zijn, zijn onder andere woonoverlast, **jeugdoverlast** en **ondermijning**.
- Versterken van de **informatiepositie** van de gemeente en paar partners. Veel gemeenten zetten stappen om hun informatiepositie voor het veiligheidsbeleid te versterken. Een belangrijk concept daarbij is **'intelligence'.** Het idee daarvan is dat het niet alleen gaat om het verzamelen en vastleggen van de verschillende soorten informatie maar juist ook om het combineren daarvan en duiden van patronen en dwarsverbanden. Door intelligence kan duidelijk worden hoe effectief een lopende aanpak is, welke nieuwe of 'verergerde' bedreigingen er zijn en/of op welke specifieke plekken (hotspots) binnen de gemeente intensivering van de aanpak nodig is. Het toepassen van intelligence is complex en vereist dat er gedoseerd en stapsgewijs te werk wordt gegaan vanuit een duidelijke behoefte, zoals bijvoorbeeld bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Belangrijk aandachtspunt is het onderwerp privacy in de huidige ontwikkelingen rond intelligence.
- **Verhogen van awareness** wordt steeds belangrijker, denk aan maatschappelijke weerbaarheid bij ondermijning, maar ook bij een nieuw thema zoals digitale veiligheid. Door meer bewustzijn en kennis komen we meer aan de voorkant, **"beter voorkomen, dan genezen".**
- De Limburgse Norm is ook de Roermondse Norm: we zijn een **weerbare gemeente (ambtelijk, bestuurlijk en politiek)** en doen er alles aan om onze rug recht te houden; intern, extern en in onze weerbare wijken.

We zoomen nu vanuit de randvoorwaarden in op wat we nodig hebben om ook onze basis op orde te krijgen. Zoals al eerder aangegeven hebben de drie thema's een relatie met de overkoepelende veiligheidsambitie van de gemeente Roermond. Dit zorgt ervoor dat de inspanningen, resultaten en doelen kunnen bijdragen aan meer dan een enkel thema. Voor de drie thema's geldt dat we dezelfde doelen nastreven:

- De basis rondom de drie thema's moet ook binnen de gemeente beter op orde zijn
- Er is een betere (snellere) samenwerking in de keten nodig
- De informatiepositie vraagt om versterking
- De lijnen signaleren, voorkomen en begrenzen kunnen nog scherper
- De verbinding met en tussen inwoners moet verbeterd worden.

In de navolgende hoofdstukken zullen de bovenstaande doelen herkenbaar terugkomen en zal duidelijk worden dat ook een aantal inspanningen om tot resultaten te komen gedeeld kunnen worden. Deze roep om integraliteit (het schaken op meerdere thema's) vraagt om nog betere samenwerking tussen de thema's van veiligheid en de verbinding met het sociaal domein.

4. Ondermijnende criminaliteit

Ambitie: Een **weerbaar** Roermond waar *ondermijning* **beheersbaar** is.

Context

De rijksoverheid hanteert de volgende definitie voor ondermijning: *"Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af"* [2] Ondermijning is hierbij de benaming voor het effect dat optreedt door de vermenging van de onder- en de bovenwereld.

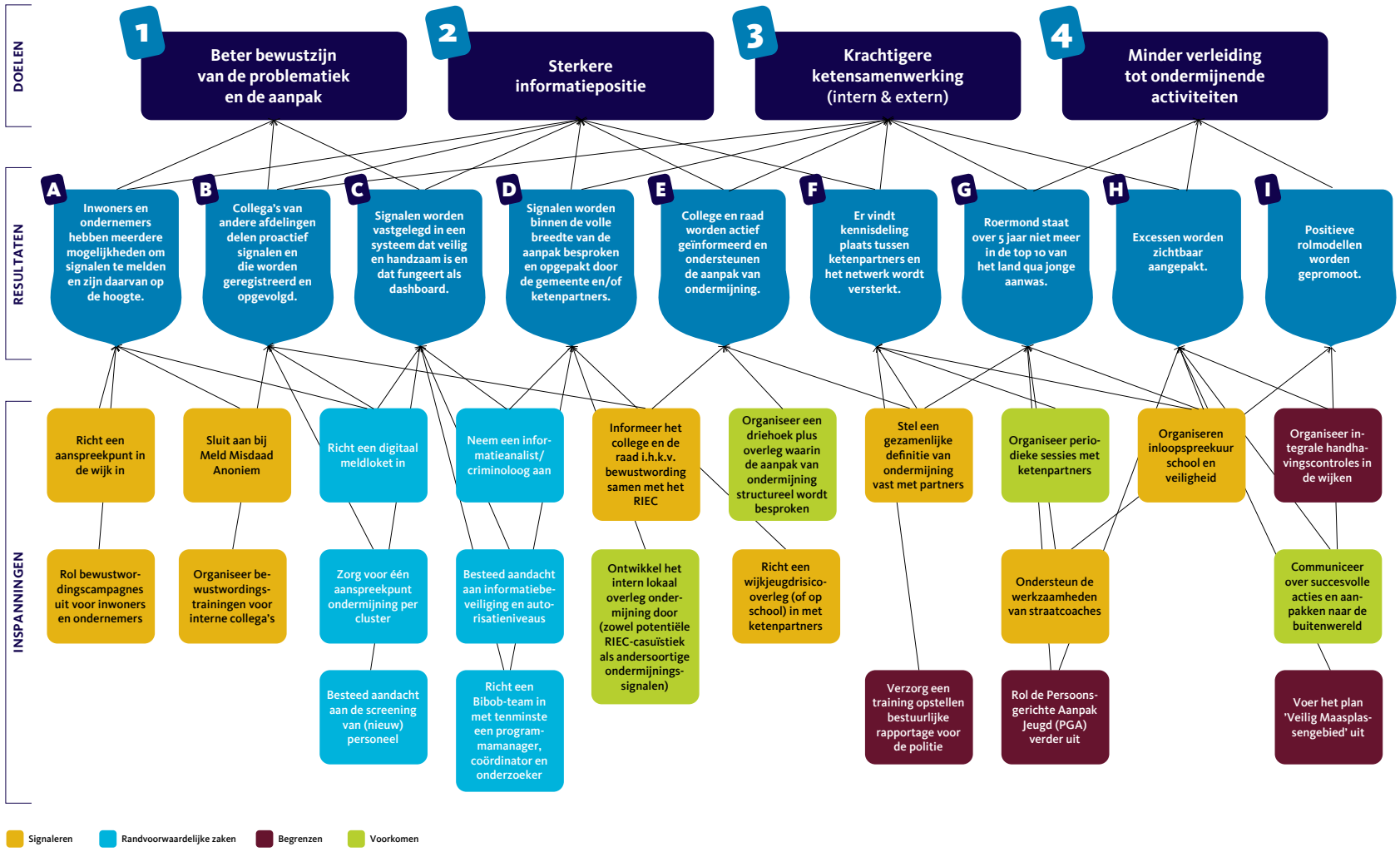
Bij ondermijnende criminaliteit maken criminelen voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Het gaat om het gebruiken van legale structuren voor criminele handelingen of om crimineel geld wit te wassen. Er is sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en de bovenwereld. Ondermijning is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel voelbare en merkbare negatieve gevolgen voor de inwoners en ondernemers in onze gemeente. Dit type criminaliteit is een probleem omdat het de veiligheid, leefbaarheid, economie, het rechtsgevoel en het gezag van de overheid ernstig aantast. Ondermijning kent verschillende verschijningsvormen. Denk hierbij aan drugshandel, mensenhandel, (zorg)fraude, vastgoedfraude, corruptie, oneerlijke concurrentie en afpersing. Grof geweld wordt hierbij niet geschuwd.

[2] *https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ondermijning*

gemeente **Roermond**

Een **weerbaar** Roermond waar *ondermijning* **beheersbaar** is.

De gemeente Roermond kent een grote opgave als het gaat om de aanpak van ondermijning. Verschillende statistieken en informatie van ketenpartners zoals de politie en het RIEC tonen aan dat er forse uitdagingen zijn. Ook in de media is hier aandacht aan besteed. Zo staat Roermond bijvoorbeeld in de 'top 10' als het gaat om cijfers omtrent jonge aanwas en staat het eveneens in de top 10 van de ranglijst van 'meest ondermijningsgevoelige gemeenten' (onderwereldkaart, RTL4, 8 december 2022). Verschillende factoren[3] maken dat Roermond gevoelig is voor diverse soorten ondermijnende criminaliteit. De praktijk wijst uit dat (in ieder geval) een aantal daarvan zich (zichtbaar) manifesteren.
Tegelijk is de gemeentelijke aanpak van ondermijning nog in ontwikkeling. Er is duidelijke planvorming en meer (structurele) en andersoortige capaciteit en expertise nodig om tot een volwassener aanpak te kunnen komen.
De ontwikkeling van het IVP 2024-2027 biedt momentum voor een gedegen fundament voor de gemeentelijk aanpak van ondermijning. Tegelijkertijd met het IVP zal ook het programmaplan Ondermijning worden opgeleverd.

Toelichting ambitie
Gegeven de bovenstaande context en de complexiteit van het vraagstuk is het niet realistisch om te ambiëren dat ondermijning volledig kan worden verdreven uit de gemeente Roermond. Daarom is er gekozen voor de term 'beheersbaar'. De gemeente wil er alles aan doen om ondermijning beheersbaar te houden, zodat alle inwoners en ondernemers in Roermond in vrede en veiligheid kunnen wonen, leven en werken. Hiertoe is het allereerst van belang dat de basis op orde is, wat betekent dat men zich bewust is van de gevaren en daardoor weerbaar is tegen ondermijnende criminaliteit. Een weerbaar Roermond staat hierbij voor een weerbare samenleving, weerbare inwoners en ondernemers, maar ook een weerbare gemeentelijke organisatie en een weerbaar openbaar bestuur.

In bijlage 2 kunt u de feedback lezen van de ketenpartners waarmee een verdiepende DIN sessie heeft plaatsgevonden op 21 september 2023.

Doelen

Algemeen
De gemeente Roermond stelt zichzelf vier doelen voor de komende jaren binnen de aanpak van ondermijning. Deze vier doelen dragen eraan bij dat de weerbaarheid tegen ondermijning wordt vergroot en de effecten van ondermijning beheersbaar worden en blijven. De doelen beogen een verandering te bewerkstelligen en beschrijven de gewenste situatie in de toekomst. Hieronder worden ze kort toegelicht. Ook wordt de link met de ambitie uitgelegd.

De inhoudelijke onderwerpen die we in het uitvoeringsprogramma Ondermijning volgens een bepaalde tijdslijn gaan oppakken zijn: Witwassen, Mensenhandel, Drugsaanpak, Pandenaanpak en het tegengaan van Jonge Aanwas. Als voorbeeld; wanneer we het onderwerp Jonge Aanwas aanpak onder de loep nemen dan is het belangrijk om niet alleen meer bewust te zijn van de problematiek maar hebben we ook een sterke informatiepositie nodig. We willen namelijk meer zicht krijgen op het thema (het fenomeen) maar op het individu. Hiervoor moet de ketensamenwerking (vanuit zorg en straf) beter en sneller kunnen acteren. En als laatste zal er gewerkt moeten worden aan het wegnemen van de voedingsbodem (c.q. verleidingen) van criminaliteit.

1. Beter bewust zijn van de problematiek en de aanpak
Om ondermijning te kunnen signaleren en aan te kunnen pakken, moet je je eerst bewust zijn van de problematiek. Op dit moment zijn bewoners, ondernemers, ambtenaren, bestuurders en raadsleden zich onvoldoende bewust van de ernst van de problematiek en de signalen die kunnen wijzen op ondermijning. Daarnaast kan breder worden uitgedragen wat de gemeente en haar partners tegen ondermijning kunnen doen. Door dit bewustzijn te vergroten, kan iedereen een steentje bijdragen aan de aanpak. Op die manier wordt Roermond weerbaarder tegen ondermijning.

[3] *Hierbij valt te denken aan omgevingsfactoren, zoals de grensligging en de aanwezigheid van havens, maar ook aan sociaaleconomische factoren, zoals het aantal huishoudens met problematische schulden en het belang van (koop)toerisme voor de lokale economie.*

2. Sterkere informatiepositie
Zicht op de problematiek en inzicht in de oorzaken daarvan maken dat je je aanpak beter kunt richten en efficiënter kunt benutten. Op dit moment is onvoldoende duidelijk welke vormen van ondermijning zich waar manifesteren en waarom dat gebeurt. Daarom wil de gemeente haar informatiepositie versterken. Hierdoor moet meer inzicht worden verworven in welke fenomenen zich waar in de gemeente manifesteren en welke gelegenheidsstructuren daar de mogelijkheid toe hebben geboden. Een sterkere informatiepositie draagt daarmee bij aan een weerbaarder Roermond, omdat je hierdoor kwetsbare doelgroepen beter kunt informeren. Dit voorkomt ondermijning. Tegelijk helpt een sterkere informatiepositie bij het aanpakken van de problematiek die er al is. Wanneer je inzicht hebt in gelegenheidsstructuren en weet waar fenomenen en casussen zich manifesteren, kun je hier gerichter interventies op plegen. Hierdoor worden de ongewenste effecten van ondermijning beter beheersbaar. Het Bibob-beleid is hier ook een onderdeel van.

3. Krachtigere ketensamenwerking (intern & extern)
Ondermijning is een complex probleem dat nooit alleen door de gemeente kan worden aangepakt. Er is goede samenwerking nodig tussen de verschillende afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie (intern), maar zeker ook tussen de gemeente en haar ketenpartners binnen én buiten het veiligheidsdomein (extern). Door gezamenlijk op te trekken en van elkaar te weten wat ieders (on)mogelijkheden zijn binnen de aanpak van ondermijning, vergroten we de weerbaarheid, de slagkracht en zorgen we dat ondermijning beheersbaar blijft in Roermond.

4. Minder verleiding tot ondermijnende activiteiten
Het moet onaantrekkelijk zijn en blijven om je bezig te houden met ondermijnende activiteiten. De verleiding van het snelle geld zorgt ervoor dat mensen zich mengen in criminele bezigheden. Jongeren en jongvolwassenen vormen hierin een specifieke kwetsbare doelgroep. Het is van belang om deze verleiding te verminderen. Door te laten zien dat misdaad niet loont en dat het ook anders, zorgen we ervoor dat minder mensen zich inlaten met ondermijnende activiteiten. Uiteindelijk draagt dit bij aan een weerbaarder Roermond tegen ondermijning en een betere beheersbaarheid van de effecten hiervan.

Resultaten

A. **Inwoners en ondernemers hebben meerdere mogelijkheden om signalen te melden en zijn daarvan op de hoogte.** Hierdoor maken we ze bewust van de ernst van de problematiek en het feit dat zij zelf kunnen bijdragen aan het verminderen ervan. Door het melden van signalen wordt de informatiepositie van de gemeente versterkt.

B. **Collega's van andere afdelingen delen proactief signalen en die worden geregistreerd en opgevolgd.** Door melders te laten zien dat de afdeling veiligheid serieus aan de slag kan met hun informatie, zal de samenwerking verbeteren. Dit zal leiden tot meer bewustwording, meer signalen en daarmee een sterkere informatiepositie voor de gemeente.

C. **Signalen worden vastgelegd in een systeem dat veilig en handzaam is en dat fungeert als dashboard.** Hierdoor krijgt de gemeente overzicht in het type signalen en de ontwikkeling van de problematiek. Dit helpt om bewustwordingsactiviteiten beter te kunnen richten. Tegelijk wordt voldaan aan informatiebeveiligings- en integriteitsnormen en wordt de informatiepositie versterkt.

D. **Signalen worden binnen de volle breedte van de aanpak besproken en opgepakt door de gemeente en/of ketenpartners.** Dit betekent dat alle signalen uit het registratiesysteem structureel en periodiek worden besproken binnen de gemeentelijke organisatie en naar de juiste plek worden doorgeleid voor behandeling. Dit kan een gemeentelijke afdeling zijn of een ketenpartner. Door de signalen structureel met elkaar te bespreken, wordt de informatiepositie versterkt en zal de onderlinge ketensamenwerking verbeteren.

E. **College en raad worden actief geïnformeerd en ondersteunen de aanpak van ondermijning.** Dit zorgt ervoor dat de aanpak van ondermijning ook bestuurlijk de aandacht krijgt die nodig is. Dit geldt zowel intern voor het college en de raad, maar ook extern wanneer de burgemeester en/of wethouders de gemeente bestuurlijk vertegenwoordigen in overleggen met ketenpartners. Door hen actief mee te nemen in de aanpak van ondermijning, wordt het bestuurlijke commitment vergroot en kunnen (onderling en met partners) afspraken worden gemaakt over prioriteit en capaciteit. Dit komt de ketensamenwerking en de informatiepositie ten goede.

F. **Er vindt kennisdeling plaats tussen ketenpartners en het netwerk wordt versterkt.** Ook ambtelijk is het van belang elkaar te kennen en te weten wat je aan elkaar hebt en mag verwachten. Daarnaast bezitten andere organisaties kennis die je ook zou kunnen gebruiken. Door structureel bijeenkomsten te organiseren naast de aanpak van casuïstiek, leer je van elkaar en bouw je een netwerk op. Dit zorgt voor een sterkere informatiepositie en een krachtigere samenwerking.

G. **Roermond staat over 5 jaar niet meer in de top 10 van het land qua jonge aanwas.** Dit resulteert erin dat de doorstroom naar ondermijnende criminaliteit wordt verminderd, waardoor er minder negatieve rolmodellen zijn die een aanzuigende werking op crimineel gedrag kunnen hebben. Negatieve beeldvorming draagt bij aan verleiding tot ondermijnende activiteiten. Door uit de top 10 te komen, wordt dit tegengegaan. Ook dient dit positieve resultaat als stimulans voor de ketensamenwerking.

Resultaten

H. **Excessen worden zichtbaar aangepakt.**
Hierdoor laten we zien dat misdaad niet loont en dat je wordt bestraft als je je inlaat met ondermijnende activiteiten. Het aanpakken van deze excessen en negatieve rolmodellen leidt ertoe dat de verleiding om zelf deel te nemen aan ondermijnende activiteiten minder wordt. Ook zullen zichtbare resultaten positief bijdragen aan de ketensamenwerking.

I. **Positieve rolmodellen worden gepromoot.**
De gemeente laat hierdoor zien dat er andere mogelijkheden zijn voor kwetsbare doelgroepen dan de ondermijnende criminaliteit en dat de gemeente hierbij kan helpen.

5. Digitale veiligheid

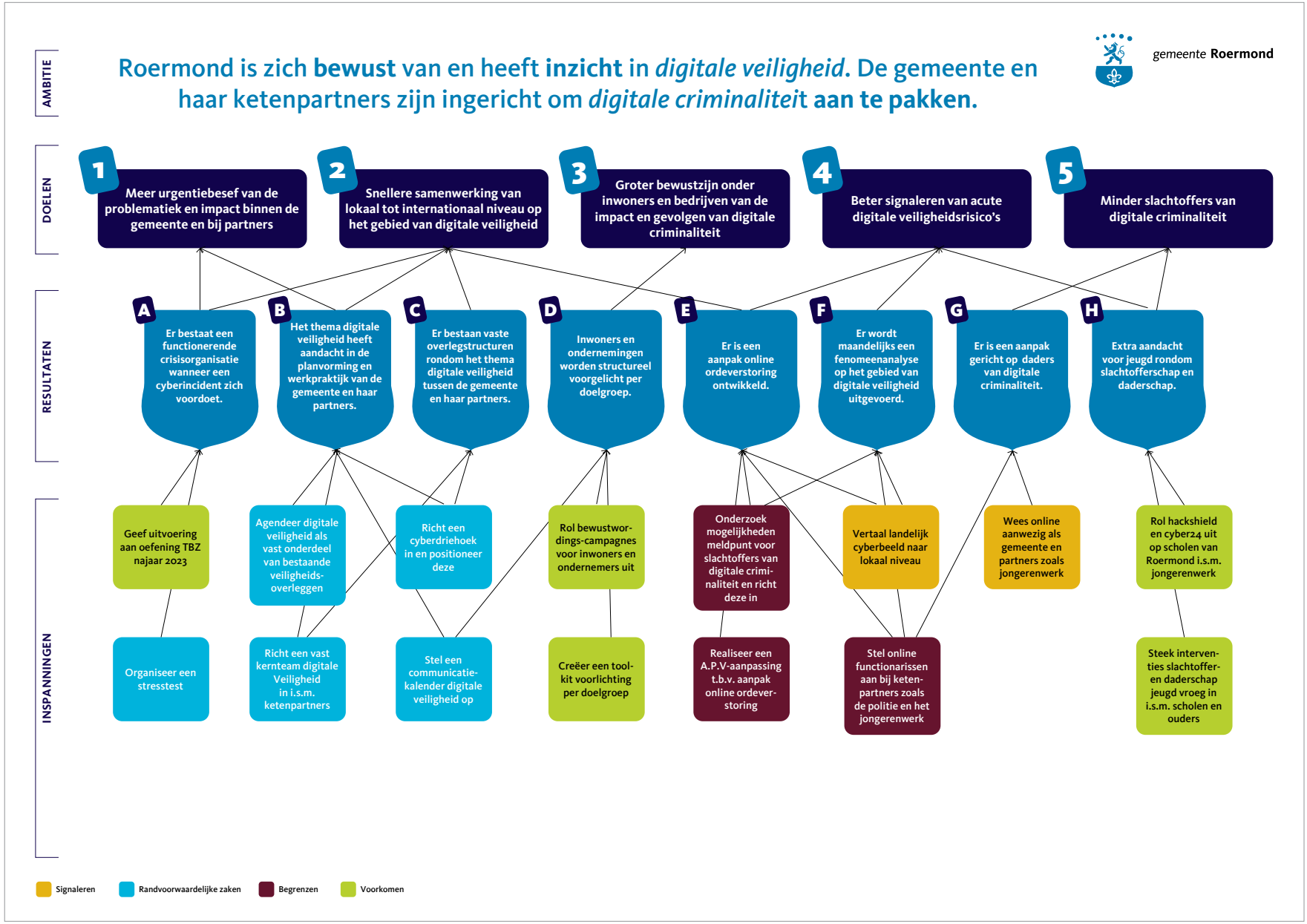
Ambitie: Roermond is zich bewust van en heeft inzicht in digitale veiligheid. De gemeente en haar ketenpartners zijn ingericht om digitale criminaliteit aan te pakken.

Context

De gemeente Roermond kent een grote opgave als het gaat om digitale veiligheid door de toenemend complexe en uitdagende informatie- en netwerksamenleving. Recente ontwikkelingen laten zien dat cybercrime inmiddels de koppositie van High Impact Crimes heeft overgenomen. Zo wordt er een verschuiving van traditionele naar digitale criminaliteitsvormen waargenomen. Daarnaast wordt gezien dat jongeren bovengemiddeld risico lopen om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit en zijn zij vaak (al dan niet onbedoeld) dader. Zo worden bijvoorbeeld oproepen tot rellen gesignaleerd onder jongeren en is er door de online leefwereld van jongeren geen zicht meer op jeugdgroepen. Jeugdgroepen zijn meer fluïde en bewegen zich in netwerken, die veelal online ontwikkelen en standhouden.

Tegelijk is de gemeentelijke aanpak van digitale veiligheid nog in ontwikkeling. Zo leidt het gegeven dat de leefwereld van inwoners zich zowel online als offline bevindt tot het besef dat de gemeente en haar partners zich ook in beide domeinen moeten begeven. Er is duidelijk inzicht in de verschijningsvormen van digitale criminaliteit nodig om dit aan te pakken. Daarnaast zijn de risico's rond het thema digitale veiligheid onvoldoende bekend bij de gemeente en haar partners. De ontwikkeling van het IVP 2024-2027 biedt momentum om een gedegen fundament voor de gemeentelijk aanpak van digitale veiligheid te leggen.

gemeente Roermond
AMBITIE
Roermond is zich bewust van en heeft inzicht in digitale veiligheid. De gemeente en haar ketenpartners zijn ingericht om digitale criminaliteit aan te pakken.
DOELEN
1 Meer urgentiebesef van de problematiek en impact binnen de gemeente en bij partners
2 Snellere samenwerking van lokaal tot internationaal niveau op het gebied van digitale veiligheid
3 Groter bewustzijn onder inwoners en bedrijven van de impact en gevolgen van digitale criminaliteit
4 Beter signaleren van acute digitale veiligheidsrisico's
5 Minder slachtoffers van digitale criminaliteit
RESULTATEN
A Er bestaat een functionerende crisisorganisatie wanneer een cyberincident zich voordoet.
B Het thema digitale veiligheid heeft aandacht in de planvorming en werkpraktijk van de gemeente en haar partners.
C Er bestaan vaste overlegstructuren rondom het thema digitale veiligheid tussen de gemeente en haar partners.
D Inwoners en ondernemingen worden structureel voorgelicht per doelgroep.
E Er is een aanpak online ordeverstoring ontwikkeld.
F Er wordt maandelijks een fenomeenanalyse op het gebied van digitale veiligheid uitgevoerd.
G Er is een aanpak gericht op daders van digitale criminaliteit.
H Extra aandacht voor jeugd rondom slachtofferschap en daderschap.
INSPANNINGEN
Geef uitvoering aan oefening TBZ najaar 2023
Agendeer digitale veiligheid als vast onderdeel van bestaande veiligheids-overleggen
Richt een cyberdriehoek in en positioneer deze
Rol bewustwor-dings-campagnes voor inwoners en ondernemers uit
Onderzoek mogelijkheden meldpunt voor slachtoffers van digitale crimi-naliteit en richt deze in
Vertaal landelijk cyberbeeld naar lokaal niveau
Wees online aanwezig als gemeente en partners zoals jongerenwerk
Rol hackshield en cyber24 uit op scholen van Roermond i.s.m. jongerenwerk
Organiseer een stresstest
Richt een vast kernteam digitale Veiligheid in i.s.m. ketenpartners
Stel een communicatie-kalender digitale veiligheid op
Creëer een tool-kit voorlichting per doelgroep
Realiseer een A.P.V-aanpassing t.b.v. aanpak online ordever-storing
Stel online functionarissen aan bij keten-partners zoals de politie en het jongerenwerk
Steek interven-ties slachtoffer-en daderschap jeugd vroeg in i.s.m. scholen en ouders
Signaleren
Randvoorwaardelijke zaken
Begrenzen
Voorkomen

Toelichting ambitie

Gegeven de bovenstaande context en de complexiteit van het vraagstuk, is het niet realistisch om te ambiëren dat de gemeente Roermond zich volledig kan afschermen van de risico's rondom het thema digitale veiligheid. We richten ons daarom op bewustzijn, inzicht en het beperken van slachtofferkansen. Deze termen hebben betrekking op de eigen organisatie en omgeving. Daarnaast richt de gemeente zich samen met haar ketenpartners op het aanpakken van digitale veiligheid, met name gericht op digitale ordeverstoring en digitale criminaliteit.

De gemeente Roermond zet zich in zodat alle inwoners en ondernemers in Roermond in vrede en veiligheid kunnen wonen, leven en werken. Dat heeft ook betrekking op de digitale leefwereld van inwoners en ondernemers. Hiertoe is het allereerst van belang dat er inzicht is in de problematiek. Verder richt de gemeente zich op slachtofferschap, de kwetsbaarheid van systemen en het op orde brengen van de systemen en processen binnen de veiligheidsketen.

In bijlage 2 kunt u de feedback lezen van de ketenpartners waarmee een verdiepende DIN sessie heeft plaatsgevonden op 21 september 2023.

Doelen

Algemeen
De gemeente Roermond stelt zichzelf vijf doelen voor de komende jaren binnen de aanpak van digitale veiligheid. Deze vijf doelen dragen eraan bij dat de gemeente meer inzicht krijgt in de problematiek, zich bewust is van de risico's en samen met haar ketenpartners is ingericht om dit thema aan te pakken. De doelen beogen een verandering te bewerkstelligen en beschrijven de gewenste situatie in de toekomst. Hieronder worden ze kort toegelicht. Ook wordt de link met de ambitie uitgelegd.

1. Meer urgentiebesef van de problematiek en impact binnen de gemeente en haar partners
Om digitale veiligheid aan te kunnen pakken, moet je je eerst bewust zijn van de problematiek. Op dit moment zijn ambtenaren, ketenpartners, bestuurders en raadsleden zich onvoldoende bewust van de mogelijke grootschalige impact van digitale veiligheidsrisico's. Dit urgentiebesef moet vergroot worden op zowel de kwetsbaarheden van eigen systemen als de risico's voor bewoners en ondernemers in het kader van digitale criminaliteit. Door het urgentiebesef rondom de problematiek en impact van digitale veiligheid te vergroten, kan iedereen een steentje bijdragen aan de aanpak.

2. Snellere samenwerking van lokaal tot internationaal niveau op het gebied van digitale veiligheid
Op dit moment is onvoldoende duidelijk waar verschillende organisaties en ketenpartners voor aan de lat staan op het gebied van digitale veiligheid. Rollen en verantwoordelijkheden op lokaal niveau zijn onvoldoende uitgewerkt. Wet- en regelgeving op nationaal en internationaal niveau kunnen behulpzaam zijn in de verdere uitwerking hiervan. Tegelijkertijd is digitale veiligheid niet (alleen) een lokale aangelegenheid, de digitale leefwereld spreidt zich over de hele wereld. Hierdoor is het van belang dat de gemeente Roermond en haar ketenpartners zich organiseren om lokale oorzaken en gevolgen van deze problematiek aan te kunnen pakken.

3. Groter bewustzijn onder inwoners en bedrijven van de impact en gevolgen van digitale criminaliteit
Voor het vergroten van de digitale veiligheid binnen de gemeente Roermond is het van belang dat bewoners en ondernemers eigen verantwoordelijkheid dragen voor het beveiligen van hun informatie en systemen. Hiertoe heeft de gemeente een belangrijke rol in het vergroten van het bewustzijn van inwoners en bedrijven rondom de impact en gevolgen van digitale criminaliteit. Naast dit bewustzijn is het tevens van belang om handelingsperspectief te bieden wanneer inwoners of bedrijven slachtoffer worden van digitale criminaliteit. Door het vergroten van het bewustzijn onder inwoners en bedrijven draagt de gemeente Roermond middels preventie bij aan de ambitie om digitale criminaliteit aan te pakken.

4. Beter signaleren van (acute) digitale veiligheidsrisico's
Zicht op de actuele en acute risico's met betrekking tot digitale veiligheid maakt dat je je beter kunt inrichten en wapenen tegen digitale veiligheidsrisico's. Op dit moment is onvoldoende duidelijk welke kwetsbaarheden bestaan binnen de systemen van de gemeente, haar partners, bewoners en ondernemers. Het beter signaleren van veiligheidsrisico's draagt bij aan het inzicht van de gemeente in de problematiek. Tegelijkertijd helpt een sterkere informatiepositie en signalering bij het aanpakken van de bestaande problematiek rondom digitale criminaliteit. Door hier gericht op te interveniëren, kan de gemeente Roermond focussen in de aanpak van digitale veiligheid.

5. Minder slachtoffers van digitale criminaliteit
Omdat cybercrime de koppositie van High Impact Crimes heeft overgenomen, is het voor de gemeente Roermond van belang het aantal slachtoffers van digitale criminaliteit terug te dringen. Hiertoe is een gedegen integrale aanpak gericht op daders van digitale criminaliteit van belang. Het aantal slachtoffers wordt tevens teruggebracht middels preventieve maatregelen vanuit de gemeente.

Resultaten

A. **Er bestaat een functionerende crisisorganisatie wanneer een cyberincident zich voordoet.** Hierdoor kan snel en adequaat worden gehandeld bij grootschalige cyberincidenten die de vitale infrastructuur binnen en in relatie tot de gemeente Roermond aantasten.

B. **Het thema digitale veiligheid heeft aandacht in de planvorming en werkpraktijk van de gemeente en haar partners.** Digitale veiligheid is niet (enkel) een lokaal probleem en behoeft de aandacht van alle ketenpartners. De gemeente en haar partners hebben hierin wederzijdse afhankelijkheid, waardoor het van belang is dat dit thema bij alle partners aandacht heeft. Daarnaast wordt er continu gewerkt aan blijvende aandacht voor het thema middels inspanningen, zoals een communicatiekalender.

C. **Er bestaan vaste overlegstructuren rondom het thema digitale veiligheid tussen de gemeente en haar partners.** Door vaste overlegstructuren in te richten, wordt de samenwerking tussen de gemeente en haar ketenpartners structureel verbeterd. De gezamenlijke opgave wordt hierbij in kaart gebracht om signalen, maatregelen en planvorming samen te brengen. Hiertoe worden een kernteam digitale veiligheid en een cyberdriehoek opgetuigd en is digitale veiligheid een vast agendaonderdeel in de bestaande overlegstructuren.

D. **Inwoners en ondernemingen worden structureel en per doelgroep voorgelicht.** Om het bewustzijn van inwoners en ondernemers te vergroten, zijn voorlichtingen en handelsperspectieven per doelgroep van belang. Hierin worden inwoners en ondernemers zich bewust van de risico's en eigen verantwoordelijkheden.

E. **Aanpak online ordeverstoring is ontwikkeld.** Een aanpak rondom online ordeverstoringen middels een APV-wijziging wordt opgezet om rechtmatig te kunnen interveniëren in het digitale domein. Daarnaast worden het landelijk beeld en landelijke ontwikkelingen vertaald naar een lokale aanpak.

F. **Maandelijkse fenomeen-analyse op het gebied van digitale veiligheid.** Om beter zicht te krijgen op de problematiek en haar risico's en om sneller te kunnen schakelen, wanneer deze risico's zich voordoen, wordt een maandelijkse fenomeenanalyse opgesteld op het gebied van digitale veiligheid.

G. **Aanpak gericht op daders van digitale criminaliteit.** Middels een meldpunt voor slachtoffers en het aanstellen van online functionarissen wordt ingezet om daders van digitale criminaliteit te vervolgen. Bijvoorbeeld door het aanstellen van een online wijkagent die kan bijdragen aan de opsporing.

H. **Extra aandacht voor jeugd rondom slachtofferschap en daderschap.** De doelgroep jeugd binnen het thema digitale veiligheid behoeft extra aandacht. Jeugdigen zijn zowel kwetsbaar voor ronselpraktijken in de digitale leefwereld als dader van digitale criminaliteit. Hierom wordt ingezet op de weerbaarheid van jongeren tegen cybercriminaliteit en om de combinatie van dader- en slachtofferschap tegen te gaan.

6. Maatschappelijke onrust

Ambitie: Een veilig Roermond heeft en geeft inzicht in impactvolle gebeurtenissen voor de gemeenschap. De gemeente stelt zich lerend op en werkt vanuit verbinding en vertrouwen samen met alle inwoners en partijen om zoveel mogelijk disruptieve onrust te voorkomen. Daarbij heeft zij aandacht voor de weerbaarheid van personen en instituties en handhaaft zij duidelijke kaders.

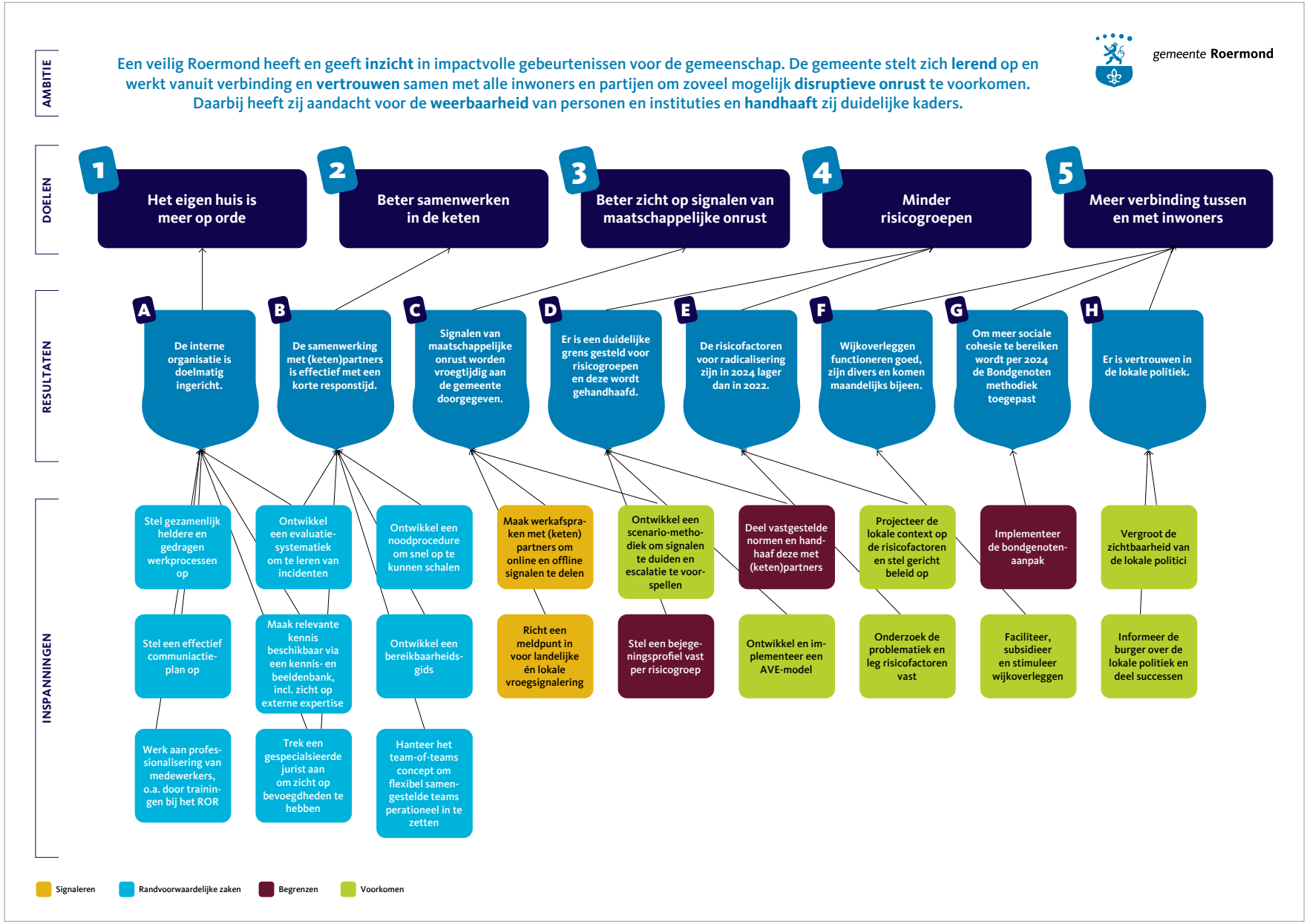
Context

De gemeente Roermond heeft met het thema Maatschappelijke Onrust een actueel en complexe opgave vast. Het fenomeen zelf wordt nog beperkt begrepen in Nederland en komt in verschillende verschijningsvormen en in uiteenlopende situaties voor. De AIVD en NCTV hebben het in deze context ook over maatschappelijk ongenoegen, anti-overheid extremisme en anti-institutioneel extremisme waar o.a. soevereinen, autonomen, complotdenkers, verwarde personen, extremisten en bezorgde inwoners met uiteenlopende opvattingen en ideologieën (bijv. rechts, links, religieus, milieu/klimaat en dierenwelzijn) actief hun zorgen uiten.

Hoewel het fenomeen een wat diffuus karakter heeft, lijkt een gemeenschappelijke noemer betrekking te hebben op een gebrek aan vertrouwen in instituties. Als dat gebeurt, worden onbegrip en emoties van frustratie of agressie niet zelden richting landelijke en lokale politici en andere zichtbare vertegenwoordigers van instituties geuit, zoals politieagenten, journalisten en BOA's. In sommige gevallen wordt de verbinding juist helemaal verbroken en is er geen goed zicht meer op.

Op het moment dat het wantrouwen en verlies van verbinding van een substantiële hoeveelheid mensen omslaat in boosheid of baldadigheid, waardoor openbare orde problematiek dreigt te ontstaan (of is ontstaan) raakt het de veiligheid van de gemeente Roermond en zal er vanuit de gemeente adequaat opgetreden moeten worden.

gemeente Roermond
AMBITIE
Een veilig Roermond heeft en geeft inzicht in impactvolle gebeurtenissen voor de gemeenschap. De gemeente stelt zich lerend op en werkt vanuit verbinding en vertrouwen samen met alle inwoners en partijen om zoveel mogelijk disruptieve onrust te voorkomen. Daarbij heeft zij aandacht voor de weerbaarheid van personen en instituties en handhaaft zij duidelijke kaders.
DOELEN
1 Het eigen huis is meer op orde
2 Beter samenwerken in de keten
3 Beter zicht op signalen van maatschappelijke onrust
4 Minder risicogroepen
5 Meer verbinding tussen en met inwoners
RESULTATEN
A De interne organisatie is doelmatig ingericht.
B De samenwerking met (keten)partners is effectief met een korte responstijd.
C Signalen van maatschappelijke onrust worden vroegtijdig aan de gemeente doorgegeven.
D Er is een duidelijke grens gesteld voor risicogroepen en deze wordt gehandhaafd.
E De risicofactoren voor radicalisering zijn in 2024 lager dan in 2022.
F Wijkoverleggen functioneren goed, zijn divers en komen maandelijks bijeen.
G Om meer sociale cohesie te bereiken wordt per 2024 de Bondgenoten methodiek toegepast
H Er is vertrouwen in de lokale politiek.
INSPANNINGEN
Stel gezamenlijk heldere en gedragen werkprocessen op
Ontwikkel een evaluatie-systematiek om te leren van incidenten
Ontwikkel een noodprocedure om snel op te kunnen schalen
Maak werkafspra-ken met (keten) partners om online en offline signalen te delen
Ontwikkel een scenario-metho-diek om signalen te duiden en escalatie te voor-spellen
Deel vastgestelde normen en hand-haaf deze met (keten)partners
Projecteer de lokale context op de risicofactoren en stel gericht beleid op
Implementeer de bondgenoten-aanpak
Vergroot de zichtbaarheid van de lokale politici
Stel een effectief communiactie-plan op
Maak relevante kennis beschikbaar via een kennis- en beeldenbank, incl. zicht op externe expertise
Ontwikkel een bereikbaarheids-gids
Richt een meldpunt in voor landelijke én lokale vroegsignalering
Stel een bejege-ningsprofiel vast per risicogroep
Ontwikkel en im-plementeer een AVE-model
Onderzoek de problematiek en leg risicofactoren vast
Faciliteer, subsidieer en stimuleer wijkoverleggen
Informeer de burger over de lokale politiek en deel successen
Werk aan profes-sionalisering van medewerkers, o.a. door trainin-gen bij het ROR
Trek een gespecialsieerde jurist aan om zicht op bevoegdheden te hebben
Hanteer het team-of-teams concept om flexibel samen-gestelde teams perationeel in te zetten
Signaleren
Randvoorwaardelijke zaken
Begrenzen
Voorkomen

Toelichting ambitie

Het hoofd bieden aan een fenomeen wat nog beperkt begrepen wordt, vraagt allereerst om inzicht. Een inzicht dat regelmatig opgehaald, gecreëerd en gedeeld moet worden met alle belanghebbende partijen om impactvolle gebeurtenissen voor de gemeenschap te kunnen begrijpen. Het ontwikkelen van een lerende houding is dan bij uitstek relevant, omdat juist dit fenomeen ook betrekking heeft op de gemeente zelf, als belangrijk instituut voor de lokale gemeenschap.

Door te luisteren en in gesprek te gaan met alle inwoners van Roermond kan er een vorm van wederzijds begrip ontstaan. Deze dient overigens niet alleen tussen burger en gemeente plaats te hebben, maar ook tussen inwoners onderling om polarisatie en spanningen zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan de gemeente niet alleen, maar doet dit in gezamenlijkheid met veel (keten)partners, zoals buurtvaders, scholen, politie, media, moskeeën, reclassering, etc.

Maatschappelijke onrust die zo disruptief is dat de veiligheid in het gedrang komt, dient uiteraard voorkomen te worden. De gemeente zorgt daarom voor weerbare inwoners, maar ook voor weerbare instituties om zo veerkracht op te bouwen die beter bestand is tegen impactvolle gebeurtenissen die de gemeenschap(pen) in Roermond 'raken'. En als grenzen toch worden overschreden uit boosheid, angst of baldadigheid, treedt ze met haar (keten)partners doortastend op, waardoor extremisme, geweld, opruiing, bedreiging en andere onacceptabele uitingsvormen van maatschappelijke onrust doeltreffend worden aangepakt.

Speciale aandacht binnen dit thema is er voor de jeugd in relatie met het thema ondermijning. Hoe kunnen we leren van de aanpak jonge aanwas richting (online) radicalisering en mogelijk rechts extremisme? Hier is ook duidelijk een verweving met digitale veiligheid. Wat drijft jongeren hierin? Bij criminaliteit is het duidelijk: geld, maar in het geval van maatschappelijke onrust speelt verlies van vertrouwen een rol. Mogelijk zijn hier cultuuraspecten relevant die passen bij de jongeren- en straatcultuur. Hoe haal je iemand die in zijn eigen tunnel / fuik zit er weer uit? Er is meer zicht op, en kennis over, anti-overheidsdenken nodig. Het is van belang ook de rol van sociale media hierin te onderzoeken. Rolmodellen die rust en structuur bieden in plaats van chaos kunnen hieraan bijdragen.

In bijlage 2 kunt u de feedback lezen van de ketenpartners waarmee een verdiepende DIN sessie heeft plaatsgevonden op 21 september 2023.

Doelen

Algemeen

Ten aanzien van Maatschappelijke Onrust hebben wij vijf doelen benoemd om de komende jaren aandacht aan te besteden. De vijf doelen dragen bij aan de weerbaarheid van zowel de gemeente zelf als de bedrijven en inwoners in de gemeente door spanningen en polarisatie te verkleinen, de voedingsbodem voor radicalisering aan te pakken en te werken aan het vertrouwen in de overheid. Hieronder volgt een korte toelichting op de doelen en wordt de link met de ambitie uitgelegd.

1. Het eigen huis is meer op orde

Een belangrijke randvoorwaarde om als gemeente de aanpak van maatschappelijke onrust aan te pakken, is een goed functionerende interne organisatie, waar processen doelmatig zijn ingericht. Dat gaat zowel om efficiënt werken als effectief werken. Dus zo goed mogelijk binnen de beschikbare tijd en met beschikbare beschikbaar capaciteit, beschikbaar geld en beschikbare middelen de verbinding met en tussen inwoners stimuleren, maar ook de weerbaarheid van de eigen organisatie en inwoners stimuleren.

2. Beter samenwerken in de keten
Een ingewikkeld en vaak diffuus vraagstuk als maatschappelijke onrust vraagt om gestroomlijnde samenwerking. En niet alleen tussen ketenpartners, maar ook binnen de gemeente zelf. Het samenwerken vraagt dan helderheid over bevoegdheden, rollen en taken. Die helderheid kan duidelijk maken waar in gezamenlijkheid nog verder op geïnvesteerd kan worden, bijvoorbeeld in het aantrekken van bepaalde kennis of expertise. Een belangrijke opbrengst is daarnaast ook het snel kunnen schakelen met elkaar. Dat vraagt aanvullend om bereikbaarheid en het omarmen van gezamenlijke belangen.

3. Er is beter zicht op signalen van maatschappelijke onrust
Het adequaat omgaan met maatschappelijke onrust vraagt allereerst om het duiden van relevante signalen. Daarmee is het van belang dat zo veel mogelijk signalen binnenkomen én dat de signalen begrepen worden. Actuele kennis over het fenomeen en eventuele handelingsperspectieven dragen dan bij aan een effectieve respons.

4. Er zijn minder risicogroepen
Het terugdringen van het aantal risicogroepen draagt bij aan een veiliger Roermond. Dat geldt ook voor het aantal betrokkenen binnen risicogroepen. Niet alleen voor de gemeenschap als geheel, maar ook met name voor de betrokkenen zelf. Door te werken aan heldere gedragsregels én aan het beperken van de voedingsbodem voor maatschappelijke onrust ontstaat er een stabielere gemeenschap, die weerbaarder is tegen eventuele risicofactoren.

5. Er is meer verbinding tussen en met inwoners
Alle inwoners gezamenlijk vormen de gemeenschap. Het is daarom van belang dat er tussen inwoners een vorm van tolerantie en respect is, die past bij een weerbare samenleving. Dat is in grote mate afhankelijk van de mate waarin men elkaar begrijpt en vertrouwt. Verbinding en ontmoeting kunnen daarvoor zorgen, zowel tussen inwoners als met inwoners vanuit de gemeente. Een belangrijke pijler om maatschappelijke onrust te voorkomen of om daarvan te herstellen, is een betrouwbare relatie met de lokale overheid. Maar denk bijvoorbeeld ook aan het bouwen en onderhouden van een maatschappelijk intercultureel platform.

Resultaten

A. **De interne organisatie is doelmatig ingericht.** De uitvoering van het werk dient optimaal te zijn vormgegeven, zowel op het niveau van werkprocessen als op het niveau van inhoudelijke kennis en communicatie over veiligheidsonderwerpen aan inwoners, waarbij zowel successen als vraagstukken de revue passeren. Dat vraagt o.a. om gepaste training voor aandachtsfunctionarissen e.a. binnen de gemeente.

B. **De samenwerking met (keten)partners is effectief met een korte responstijd.** De gemeente is met haar (keten)partners lerend ingesteld en evalueert regelmatig het samenwerken aan maatschappelijke vraagstukken. Dat kan aanleiding geven om een bereikbaarheidsgids op te stellen, een noodprocedure te ontwerpen voor snelle interventies of vormen van samenwerken uit te proberen (als één team). Gezamenlijk trainingen volgen draagt daar aan bij.

C. **Signalen van maatschappelijke onrust worden vroegtijdig aan de gemeente doorgegeven.** Er dient een meldpunt te komen voor (vroeg)signalering voor inwoners en organisaties, maar ook een verbeterde uitwisseling van signalen tussen (keten) partners uit het offline én online domein. Als de signalen binnen zijn gekomen, kunnen vastgestelde en getoetste scenario's handvatten bieden voor de meest effectieve opvolging.

D. **Er is een duidelijke grens gesteld voor risicogroepen en deze wordt gehandhaafd.** Een passend bejegingsprofiel helpt de gemeente en haar partners om aan de hand van kaders strak te handhaven, maar ook ruimte te bieden voor dialoog en verbinding vanuit het vertrekpunt; 'zacht als het kan, hard als het moet'. Dit draagt bij aan een betrouwbare (want voorspelbare) lokale overheid. Het implementeren van een AVE-model geeft de gemeente en haar partners daarnaast houvast om verdere escalatie te voorkomen.

E. **De risicofactoren voor radicalisering zijn in 2024 lager dan in 2022.** Het terugdringen van radicalisering in de gemeente Roermond kan deels worden bereikt door specifieke lokale kennis te combineren met actuele (wetenschappelijke) kennis over de risicofactoren voor radicalisering. Het beeld dat hieruit ontstaat, is dan uniek voor de gemeente Roermond en kan het vertrekpunt zijn voor gericht beleid om risicofactoren te verkleinen. Het streven is om hierdoor de risicofactoren in ieder geval te verkleinen in 2024 t.o.v. het aantal in 2022.

F. **Wijkoverleggen functioneren goed, zijn divers en komen maandelijks bijeen.** Regelmatige ontmoetingen tussen inwoners om de wijken leefbaar te houden voor alle partijen dragen bij aan veerkracht en tolerantie door verbinding en vertrouwen. Wijkoverleggen dienen daarom een goede afspiegeling te zijn van de inwonenden van een wijk, waar eenieder een stem kan hebben en zich gezien voelt. De gemeente kan dit proces stimuleren en faciliteren - en waar gewenst - participeren.

Resultaten

G. **Om meer sociale cohesie te bereiken, wordt per 2024 de Bondgenoten methodiek toegepast.**
Het implementeren van een bondgenoten aanpak vraagt een samenwerking tussen de buurt, de politie, interculturele en religieuze netwerken en de gemeente waar het gesprek gevoerd kan worden over openbare orde en veiligheid. In een ontspannen setting wordt op basis van wederkerigheid naar elkaar geluisterd en kan het netwerk - wat hierdoor ontstaat - bij calamiteiten worden ingeschakeld of om raad worden gevraagd.

H. **Er is vertrouwen in de lokale politiek.**
Maatschappelijke onrust gaat voor een groot gedeelte over het gebrek aan vertrouwen in de (lokale) overheid en andere instituties. Een belangrijke voorwaarde om dat wantrouwen om te zetten in duurzaam vertrouwen is zichtbaarheid en ontmoeting. Een betrouwbare overheid is een transparante overheid en dat vraagt om het goed informeren van de burger. Zowel de successen als eventuele mislukkingen moeten dan gedeeld kunnen worden.

7. Vervolgproces

De overkoepelende ambitie is gedeeld met de gemeenteraad alsmede allerlei andere betrokken partijen en ketenpartners. Ten aanzien van het vervolgproces rondom het opstellen van het IVP worden de ketenpartners weer betrokken, nadat het IVP bestuurlijk is besproken en vastgesteld door de gemeente. Zo snel mogelijk na vaststelling van het IVP wordt gestart met het opstellen van het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP). Ketenpartners worden hier zo tijdig mogelijk in betrokken. Ten aanzien van het thema ondermijning wordt al gewerkt aan het uitvoeringsplan in de vorm van het Programmaplan Ondermijning. In dit traject worden diverse ketenpartners betrokken. De oplevering van dit plan staat gepland ná de oplevering van het IVP.
Om alvast een inkijkje te geven in de manier waarop de inspanningen zoals genoemd in de DIN worden omgezet in de uitvoeringsplannen geven we een uitgewerkt voorbeeld uit het UVP Ondermijning.

Om uitvoering te kunnen geven aan de beschreven inspanningen is het van belang om inzichtelijk te maken voor wie de inspanning bedoeld is, welke acties ondernomen moeten worden, in welk tijdspad, met welk budget, wie hiermee aan de slag gaat en welke (keten-) partners hierbij betrokken moeten zijn. Een voorbeeld hiervan is hieronder uitgewerkt.

INSPANNING:	Sluit aan bij Meld Misdaad Anoniem (MMA) - DIN ondermijning
DOELGROEP:	alle inwoners van Roermond
ACTIES:	1) Contact leggen met organisatie MMA, 2) Informatie ophalen toepassing MMA, 3) afstemmen implementatie MMA met Politie, 4) uitrollen MMA, 5) communicatie inwoners over inwerkingtrede MMA, 6) monitoren en oppakken signalen MMA, 7) monitoren voortgang implementatie MMA
TIJDSPAD:	Q1 2024: Acties 1, 2 en 3 Q2 2024: Acties 4 & 5 Doorlopend vanaf Q2 2024: Acties 6 & 7
BUDGET:	n.t.b. (afhankelijk van kosten MMA en communicatiecampagnes)
ACTOR:	Gemeente Roermond
BETROKKEN:	Politie, gemeente, wijkteams.

8. Nawoord

U heeft net een ambitieus plan gelezen en misschien was u het met sommige dingen niet eens of zag u juist extra kansen. Spreek u vooral uit. Dit plan is voor ons de roadmap waar we de komende jaren op zullen koersen. Het kan altijd beter en sneller. Toch geloven wij in het maken van scherpe keuzes om zo ook de realiteitszin te bewaken. En in het neerzetten van een goed fundament waarop we samen met de partners blijven bouwen aan de verdere doorontwikkeling van dit plan. Daarom hebben we u ook hard nodig bij de totstandkoming van de uitvoeringsplannen.

Dit plan is tot stand gekomen middels verschillende interactieve sessies; team veiligheid kwam naar u toe. Omgekeerd mag dit ook: welkom om mee te blijven denken hoe Roermond nog veiliger kan!

In dit veiligheidsplan hebben we laten zien dat we vooral in een betere informatiepositie willen komen om zo ook beter te kunnen sturen. Onze droom is, om net als veel andere gemeenten, met real time dashboards te kunnen sturen en anticiperen op veiligheidsvraagstukken. De bouwstenen zijn we hiervoor aan het leggen.

We kijken als gemeente Roermond uit naar een vruchtbare samenwerking!

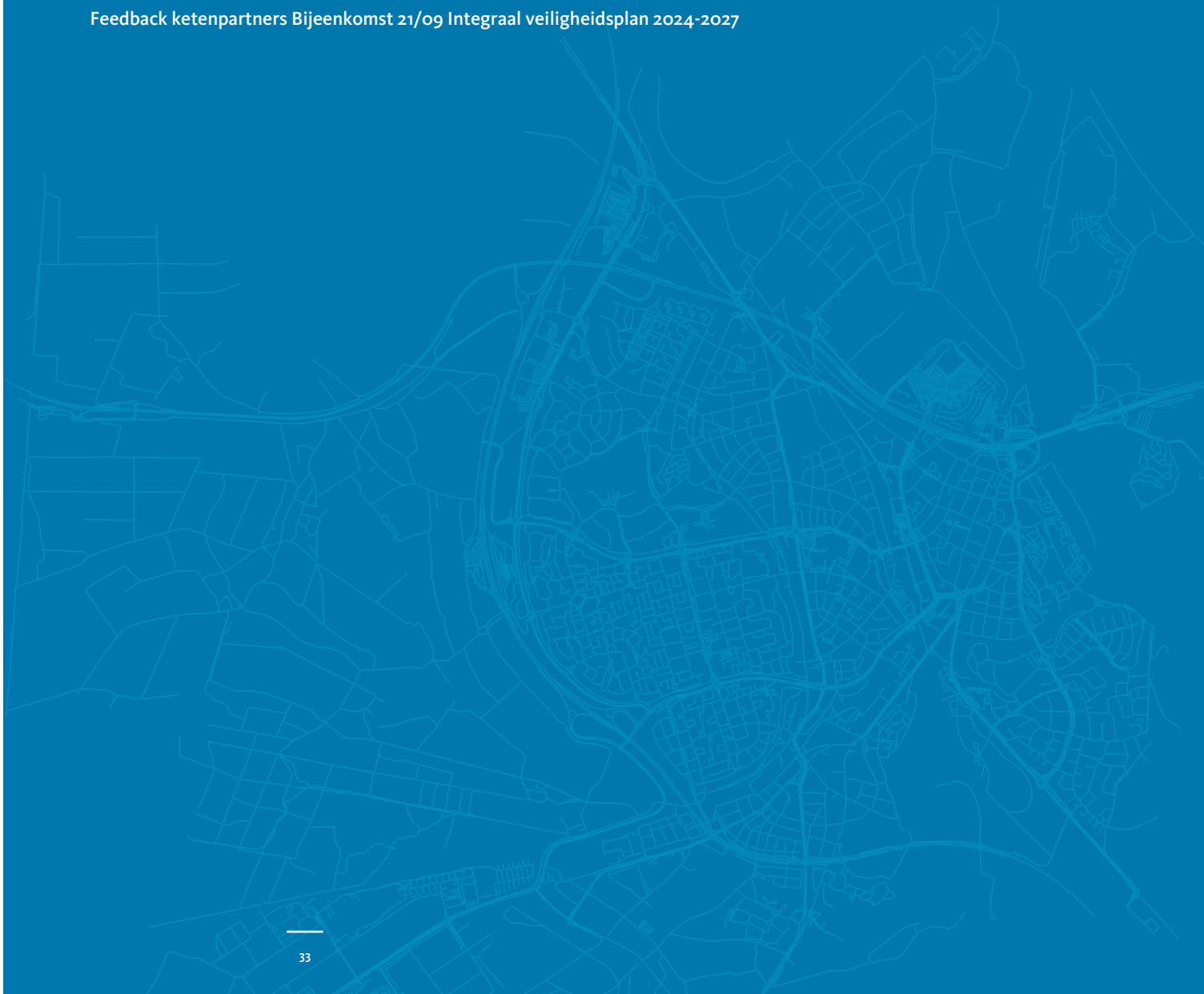
Bijlagen

Bijlage 1

Tabellen A1 - A6

Bijlage 2

Feedback ketenpartners Bijeenkomst 21/09 Integraal veiligheidsplan 2024-2027

Bijlage 1

A1

Doelen	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Beter bewustzijn van de problematiek en de aanpak	X	X	
Sterkere Informatiepositie	X	X	X
Krachtigere ketensamenwerking (intern & extern)	X	X	X
Minder verleiding tot ondermijnende activiteiten	X		
Meer urgentiebesef van de problematiek en impact binnen de gemeente en haar partners	X	X	
Snellere samenwerking van lokaal tot internationaal niveau op het gebied van digitale veiligheid	X	X	X
Groter bewustzijn onder inwoners en bedrijven van de impact en gevolgen van digitale criminaliteit		X	
Beter signaleren van (acute) digitale veiligheidsrisico's		X	
Minder slachtoffers van digitale criminaliteit		X	
Het eigen huis is meer op orde	X	X	X
Beter samenwerken in de keten	X	X	X
Er is beter zicht op signalen van maatschappelijke onrust			X
Er zijn minder risicogroepen			X
Er is meer verbinding tussen en met inwoners			X

A2

Resultaten	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Inwoners en ondernemers hebben meerdere mogelijkheden om signalen te melden en zijn daarvan op de hoogte	X	X	X
Collega's van andere afdelingen leveren proactief signalen aan en die worden geregistreerd en opgevolgd.	X	X	X
Signalen worden vastgelegd in een systeem dat veilig en handzaam is en dat fungeert als dashboard.	X	X	X
Signalen worden binnen de volle breedte van de aanpak besproken en opgepakt door de gemeente en/of ketenpartners	X	X	X
College en raad worden actief geïnformeerd en ondersteunen de aanpak van ondermijning.	X		
Er vindt kennisdeling plaats tussen ketenpartners en het netwerk wordt versterkt.	X	X	X
Roermond staat over 5 jaar niet meer in de top 10 van het land qua jonge aanwas	X		
Excessen worden zichtbaar aangepakt	X		
Positieve rolmodellen worden gepromoot	X		
Er bestaat een functionerende crisisorganisatie wanneer een cyberincident zich voordoet		X	
Het thema digitale veiligheid heeft aandacht in de planvorming en werkpraktijk van de gemeente en haar partners		X	
Inwoners en ondernemingen worden structureel en per doelgroep voorgelicht	X	X	X
Er bestaan vaste overlegstructuren rondom het thema digitale veiligheid tussen de gemeente en haar partners.		X	
Aanpak online ordeverstoring is ontwikkeld		X	
Maandelijkse fenomeen-analyse op het gebied van digitale veiligheid.		X	
Aanpak gericht op daders van digitale criminaliteit		X	
Extra aandacht voor jeugd rondom slachtofferschap en daderschap	X	X	X
De interne organisatie is doelmatig ingericht	X	X	X
De samenwerking met (keten)partners is effectief met een korte responstijd	X	X	X
Signalen van maatschappelijke onrust worden vroegtijdig aan de gemeente doorgegeven.			X
Er is een duidelijke grens gesteld voor risicogroepen en deze wordt gehandhaafd	X	X	X
De risicofactoren voor radicalisering zijn in 2024 lager dan in 2022			X
Wijkoverleggen functioneren goed, zijn divers en komen maandelijks bijeen	X		X
Om meer sociale cohesie te bereiken wordt per 2024 de Bondgenoten methodiek toegepast			X
Er is vertrouwen in de lokale politiek			X

A3

Inspanningen	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Randvoorwaarden			
Richt een digitaal meldloket in	X	X	X
Zorg voor één aanspreekpunt ondermijning per cluster	X		
Neem een informatieanalist / criminoloog aan	X	X	X
Besteed aandacht aan informatiebeveiliging en autorisatieniveau's	X	X	
Besteed aandacht aan de screening van (nieuw) personeel	X	X	
Richt een Bibob-team in met tenminste een programmamanager, coordinator en onderzoeker	X		
Organiseer een stresstest	X	X	X
Opstellen communicatie-kalender digitale veilig heid		X	
Richt een vast kernteam digitale Veiligheid in i.s.m. ketenpartners		X	
Richt een cyberdriehoek in en positioner deze		X	
Agendeer digitale veiligheid als vast onderdeel van bestaande veiligheids-overleggen		X	
Stel gezamenlijk heldere en gedragen werkprocessen op	X	X	X
Stel een effectief communiactieplan op	X	X	X
Werk aan professionalisering van medewerkers, o.a. door trainingen bij het ROR	X	X	X
Maak relevante kennis beschikbaar via een kennis- en beeldenbank, incl. zicht op externe expertise	X	X	X
Ontwikkel een evaluatie-systematiek om te leren van incidenten	X	X	X
Trek een gespecialsieerde jurist aan om zicht op bevoegdheden te hebben	X	X	X
Hanteer het team-of-teams concept om flexibel samengestelde teams operationeel in te zetten	X	X	X
Ontwikkel een bereikbaarheidsgids	X	X	X
Ontwikkel een noodprocedure om snel op te kunnen schalen	X	X	X

A4

Inspanningen	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Signaleren			
Richt een aanspreekpunt in de wijk in	X	X	X
Rol bewustwordingscampagnes uit voor inwoners en ondernemers	X	X	X
Sluit aan bij Meld Misdaad Anoniem	X	X	
Organiseer bewustwordingstrainingen voor interne collega's	X	X	X
Informeer het college en de raad i.h.k.v. bewustwording samen met het RIEC	X		X
Richt een wijkjeugdrisico-overleg (of op school) in met ketenpartners	X	X	X
Organiseren inloopspreekuur school en veiligheid	X	X	X
Ondersteun de werkzaamheden van straatcoaches	X		X
Vertaal landelijk cyberbeeld naar lokaal niveau	X	X	X
Wees online aanwezig als gemeente en partners zoals jongerenwerk		X	X
Maak werkafspraken met (keten) partners om online en offline signalen to delen	X	X	X
Richt een meldpunt in voor landelijke en lokale vroegsignalering	X	X	X

A5

Inspanningen	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Voorkomen			
Ontwikkel het intern lokaal overleg ondermijning door (zowel potentiele RIEC-casuIstiek als andersoortige ondermijningssignalen)	X		
Organiseer een driehoek plus overleg waarin de aanpak van ondermijning structureel wordt besproken	X		
Stel een gezamenlijke definitie van ondermijning vast met partners	X		
Organiseer periodieke sessies met ketenpartners	X	X	X
Communiceer over succesvolle acties en aanpakken naar de buitenwereld	X	X	X
Geef uitvoering aan oefening TBZ najaar 2023		X	
Creeer een toolkit voorlichting per doelgroep	X	X	X
Rol bewustwordings-campagnes voor inwoners en ondernemers uit	X	X	X
Rol hackshield en cyber24 uit op scholen van Roermond i.s.m. jongerenwerk	X	X	
Steek interventies slachtoffer- en daderschap jeugd vroeg in i.s.m. scholen en ouders	X	X	X
Ontwikkel een scenario-methodiek om signalen te duiden en escalatie te voorspellen	X	X	X
Ontwikkel en implementeer een AVE-model	X		X
Onderzoek de problematiek en leg risicofactoren vast	X	X	X
Projecteer de lokale context op de risicofactoren en stel gericht beleid op	X	X	X
Faciliteer, subsidieer en stimuleer wijkoverleggen	X		X
Vergroot de zichtbaarheid van de lokale politici	X		X
Informeer de burger over de lokale politiek en deel successen			X

A6

Inspanningen	Thema 1 Ondermijning	Thema 2 Digitale Veiligheid	Thema 3 Maatschappelijke onrust
Bregrenzen			
Verzorg een training opstellen bestuurlijke rapportage voor de politie	X		
Rol de Persoonsgerichte Aanpak Jeugd (PGA) verder uit	X	X	X
Organiseer integrate handhavingscontroles in de wijken	X		
Onderzoek mogelijkheden meldpunt voor slachtoffers van digitale criminaliteit en richt deze in		X	
Realiseer een A.P.V-aanpassing t.b.v. aanpak online ordeverstoring	X	X	X
Stel online functionarissen aan bij ketenpartners zoals de politie en het jongerenwerk	X	X	X
Stel een bejegeningsprofiel vast per risicogroep			X
Deel vastgestelde normen en handhaaf deze met (keten)partners	X	X	X
Implementeer de bondgenoten- aanpak	X		X

Bijlage 2

Feedback ketenpartners Bijeenkomst 21/09 Integraal veiligheidsplan 2024-2027

Ondermijning

Ten geleide

Tijdens de bijeenkomst met ketenpartners is het DIN Ondermijning besproken met een selectie van de aanwezige ketenpartners die in hun dagelijkse werkpraktijk te maken hebben met dit onderwerp. Vertegenwoordigers van diverse afdelingen van de gemeente Roermond (Veiligheid, Handhaving, Sociaal Domein, Onderwijs, Wonen) en ketenpartners, zoals het OM, politie, Zorg- en Veiligheidshuis, Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, GroupXL (straatcoaches en gezinsbegeleiding) en Wonen Zuid (woningcorporatie) hebben hun visie gegeven op de DIN vanuit een aantal richtinggevende vragen, zoals benoemd op pagina 28. De samenstelling van de groep maakte dat het gesprek zich met name richtte op de onderwerpen jeugd en het voorkomen van jonge aanwas binnen de aanpak van ondermijning.

Perspectief bieden aan kwetsbare jongeren

Deelnemers gaven aan het doel 4. 'Minder verleiding tot criminele activiteiten' van groot belang te vinden. Aanvullend op de gepresenteerde resultaten en inspanningen werd daarbij genoemd dat het belangrijk is om perspectief te bieden aan de jeugd. Omdat er nu onvoldoende perspectief is voor bepaalde jeugdige groepen in bepaalde wijken, is de aantrekkingskracht vanuit de ondermijnende criminaliteit te groot. Dit perspectief zou in ieder geval versterkt kunnen worden door meer bestaanszekerheid te bieden.

Bewustwording en educatie van de jeugd

Jongeren zijn zich nu soms onvoldoende bewust van de risico's van bepaalde handelingen en de negatieve gevolgen voor de rest van de leven wanneer je je inlaat met ondermijnende criminaliteit. Deelnemers die met jeugdigen werken, gaven daarom aan dat winst te behalen valt rondom bewustwording en educatie. Dit gebeurt al door de straatcoaches, maar dient geïntensiveerd te worden en ook uitgebreid te worden naar onderwijs- en zorginstellingen.

Bewustwording van ketenpartners

Er is vanuit de ketenpartners behoefte aan meer zicht op wat de gemeente doet binnen de aanpak van ondermijning, zodat ketenpartners daarop kunnen aanhaken. Hiervoor is het in de eerste plaats van belang om ketenpartners meer bewust te maken van mogelijke signalen van ondermijning. Juist omdat deze professionals vaker en makkelijker bij inwoners en ondernemers over de vloer komen, hebben zij een belangrijke rol te vervullen als 'ogen en oren' in de wijk. Concreet zou de gemeente hiervoor bewustwordingstrainingen kunnen organiseren en het aanleveren van signalen door ketenpartners laagdrempeliger kunnen faciliteren.

Ketensamenwerking én netwerksamenwerking.

Deelnemers gaven aan dat ketensamenwerking belangrijk is, maar dat dit pas plaatsvindt op het moment dat organisaties in de keten elkaar ook weten te vinden en professionals elkaar kennen. Voor de aanwezige groep tijdens de bijeenkomst bleek dit nog niet het geval. Daarom werd aangegeven dat het vormen van netwerken en netwerksamenwerking van belang is, naast ketensamenwerking. Ketensamenwerking voelt daarbij als iets tussen overheidsorganisaties, terwijl binnen de aanpak van ondermijning juist ook veel private organisaties en semioverheid actief zijn. De deelnemers constateerden dat er veel belangrijke inspanningen plaatsvinden buiten de overheid om (bijvoorbeeld op straat en binnen onderwijs- en zorginstellingen – partijen die 'zichtbaarder' zijn in de wijk), maar dat de (rest)informatie hieruit niet bij elkaar komt. Mede omdat dit type inspanningen vaak meer bottom-up worden ingestoken op basis van behoefte in plaats van top-down op basis van gemeentelijk beleid, zien de deelnemers meerwaarde om dit netwerk te versterken en vaker te benutten. De bijeenkomst was hiervoor een goede eerste stap.

Informatiedeling en wettelijke kaders

Het delen van informatie tussen overheids- en semi-overheidsorganisaties en private organisaties blijkt een heikel punt binnen de aanpak van ondermijning, specifiek wanneer dit zich richt op de thema's jeugd en jonge aanwas. Er wordt ervaren dat de AVG en andere wetgeving remmend werken op het onderling kunnen uitwisselen van informatie. Tegelijk wordt erkend dat deze wettelijke kaders ingewikkeld zijn. Men heeft onvoldoende kennis over hoe wet- en regelgeving benut kunnen worden en dit leidt soms tot handelingsverlegenheid en het niet delen van informatie. Dit gaat ten koste van de effectiviteit van de samenwerking. Opleiding en training van professionals hierin is daarom sterk gewenst, evenals het uitbreiden van samenwerkingsconvenanten. De deelnemers zien hierin een aanjagende rol voor de gemeente, maar erkennen ook dat dit een vraagstuk is waar elke individuele organisatie mee aan de slag moet.

Digitale Veiligheid

Ten geleide

Tijdens de bijeenkomst met ketenpartners is het DIN Digitale Veiligheid besproken met een selectie van de aanwezige ketenpartners die in hun dagelijkse werkpraktijk te maken hebben met dit onderwerp. Vertegenwoordigers van diverse afdelingen van de gemeente Roermond (Chief Information Security Officer (CISO), Veiligheid, Handhaving, Sociaal Domein, Onderwijs, Wonen) en ketenpartners zoals het OM, politie, Zorg-en Veiligheidshuis, Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, GroupXL (straatcoaches en gezinsbegeleiding) en Wonen Zuid (woningcorporatie) hebben hun visie gegeven op de DIN vanuit een aantal richtinggevende vragen, zoals benoemd op pagina 28. De samenstelling van de groep maakte dat het gesprek zich met name richtte op de onderwerpen samenwerking, informatie-uitwisseling en preventie.

Samenwerking

Deelnemers gaven aan dat integrale samenwerking van belang is bij alle opgestelde doelen, resultaten en inspanningen voor het thema digitale veiligheid. Er is door deelnemers benadrukt dat digitale veiligheid een grotere omvang heeft dan alleen het lokale niveau. Hierom wordt verwezen naar landelijke maatregelen, regelgeving en handvatten die naar verwachting in 2024 worden opgeleverd. Daarnaast geven deelnemers aan dat het van belang is om alle partijen en groepen binnen de samenleving te betrekken en niet alleen vanuit overheidsorganisaties te handelen op het thema digitale veiligheid. Zo is besproken dat scholen, ouders, bibliotheken en het bedrijfsleven betrokken kunnen worden in de aanpak van digitale veiligheid. Ook wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de crisisorganisatie van de politie in- en uitgevoegd kan worden bij het inrichten van een crisisorganisatie voor cyberincidenten. Aanvullend op de geformuleerde resultaten en inspanningen wordt aangegeven dat het wenselijk is om de CISO's van meerdere gemeenten samen te brengen en ideeën uit te wisselen.

Informatie uitwisseling

Een ander veelbesproken aspect van digitale veiligheid door ketenpartners is informatie-uitwisseling. Dit gaat met name over de duiding van signalen van online criminaliteit en een integrale blik op het individu. Hierin werd aangegeven dat het monitoren van digitale signalen van belang is, maar niet duidelijk is welke mogelijkheden hiertoe zijn. Met name de mogelijkheden in repressie en maatregelen zijn volgens deelnemers onduidelijk en/of beperkt. Zo wordt aangegeven dat een social media-verbod dat is opgelegd vanuit de rechtbank nauwelijks controleerbaar is en hierdoor moeilijk te handhaven. Ook de schorsingsvoorwaarden bij digitale criminaliteit kent juridische belemmeringen, omdat het niet of nauwelijks mogelijk is om in zicht te brengen wat men online doet. Hierom is een belangrijk startpunt om de bevoegdheden en rollen gezamenlijk in te richten en af te stemmen. Een toevoeging hierop die werd gedaan door deelnemers was dat online aanwezigheid van jongerenwerk erg effectief kan zijn voor het toetreden in de leefwereld van jongeren. Jongerenwerkers moeten echter niet als 'rechercheur' ingezet worden, omdat dit hun relatie en vertrouwensband met jongeren schaadt.

Preventie

Door de beperkte bevoegdheden en mogelijkheden van de gemeente en haar ketenpartners op het gebied van digitale veiligheid zijn in de DIN preventieve doelen, resultaten en inspanningen opgenomen. Tijdens de stakeholdersessie werd het onderwerp preventie benadrukt en hebben deelnemers hier een aantal kanttekeningen en suggesties voor

meegegeven. Zo is aangegeven dat een preventieve aanpak bij beginnende digitale criminaliteit begint bij het in beeld brengen van de problematiek bij partners en hulpverleners. Hierbij is het van belang dat een individu uit de anonimiteit van de digitale leefomgeving gehaald wordt. Daarnaast geven deelnemers aan dat scholen een belangrijke rol hebben in het creëren van bewustwording op het thema digitale veiligheid. Voorlichting en informatie rondom dit thema is dan ook een veelgenoemd instrument tijdens de bijeenkomst. Deelnemers geven hierbij wel aan dat dit aanbod toegespitst moet zijn op de verschillende doelgroepen, zo worden met name senioren, analfabete en digibete personen als kwetsbaar gezien voor digitale criminaliteit.

Algemene feedback en toevoegingen

Een aantal aanvullende punten die deelnemers meegaven, hebben betrekking op specifieke resultaten of inspanningen. Zo wordt aangegeven dat er binnenkort inderdaad een oefening plaatsvindt waarin wordt getoetst hoe medewerkers handelen wanneer de gemeentelijke systemen niet meer werken. Ook is de suggestie gegeven om social media experts te betrekken bij het inrichten van een integraal kernteam digitale veiligheid en is aangegeven dat er een aantal communicatiecampagnes met betrekking tot digitale veiligheid binnen de gemeente intern zijn uitgerold en hier gebruik van gemaakt kan worden. Daarnaast is aangegeven dat gebruik gemaakt kan worden van herstelbemiddeling en mediation bij de maatregelen gericht op slachtofferschap.

Maatschappelijke onrust

Ten geleide

Tijdens de bijeenkomst met ketenpartners is het DIN Maatschappelijke Onrust verder uitgediept en besproken. De betrokken interne en externe ketenpartners die aanwezig waren, zijn afkomstig uit verschillende afdelingen van de gemeente Roermond (Veiligheid, Handhaving, Sociaal Domein en Welzijn) en afkomstig van ketenpartners zoals de politie, Centrum voor Jeugd en Gezin, Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, GroupXL (straatcoaches en gezinsbegeleiding) en Wonen Zuid (woningcorporatie). De betrokken afgevaardigden hebben hun kennis en perspectieven gedeeld t.a.v. het DIN die op voorhand uitgevraagd zijn, zoals benoemd op pagina 28. Het onderwerp vroeg in eerste instantie om verduidelijking, aangezien het een container-begrip is geworden waar veel uiteenlopende opvattingen over mogelijk zijn. Het gesprek leidde ertoe dat een aantal zaken extra werden bekrachtigd, zoals communicatie en samenwerken, maar ook verder werden aangevuld met ideeën over interventies en het duiden van risicogroepen.

Samenwerken

Er is meer samenhang nodig, stelt een aantal deelnemers, zowel tussen de interne afdelingen als tussen alle ketenpartners om de uiteenlopende signalen te kunnen duiden, maar ook om gezamenlijk een antwoord te formuleren. Een voorbeeld dat hiervan gegeven werd, is een overlegstructuur; het Vangnet Overleg waar onrust gemeld wordt en de juiste partner actie kan ondernemen. Die integrale aanpak vraagt om het vastleggen van afspraken (convenant) en het inzichtelijk maken wie waarvoor aan de lat staat en wie welke bevoegdheden heeft. Het zou dan helpen als er duidelijk zichtbare contactpersonen aanwezig zijn. Naast het operationeel samenwerken, is het delen van kennis over de signalen - en het fenomeen Maatschappelijk Onrust zelf - ook van belang stellen de deelnemers.

Signalen duiden

De signalen en feiten die binnenkomen, moeten dus gedeeld worden, maar wie bepaalt wat nu normaal is en wat om een interventie vraagt? Deze vraag bleek lastig te beantwoorden en geeft aan dat er behoefte is aan kennis over het fenomeen zelf. Juist door het niet mono aan te vliegen, maar multi kunnen alle betrokken partijen een brede kijk op de problematiek krijgen.

Communicatie en verbinding met de burger

De meerderheid aan deelnemers geven aan dat de communicatie binnen de eigen organisatie beter zou kunnen. Dat heeft betrekking op de communicatie tussen afdelingen, maar ook tussen ketenpartners en zelfs tussen alle ketenpartners en de burger. Een deelnemer schreef; “Bied daarbij duidelijke communicatie naar de inwoners op het gebied van mogelijkheden en onmogelijkheden”. Die communicatie vraagt ook om een zekere mate van zichtbaarheid. Het benutten van wijkteams die meer buurtgericht werken werd door een deelnemer benoemd als belangrijke insteek. Ook omdat er behoefte is aan meer zicht op wat er achter de voordeur gebeurt bij bepaalde gezinnen.

Het betrekken van de burger bij de oplossing (zorg en ondersteuning) werd ook genoemd als belangrijke stap hierin. Een deelnemer gaf aan dat het wellicht ook mogelijk is om sleutelfiguren in de wijk te positioneren en vanuit verbinding aan te voelen wat er speelt. Ook als er geen duidelijke signalen aanwezig zijn.

Risicogroepen

Door veel 'buiten' te zijn en meer zichtbaar in de wijken te zijn, kunnen bepaalde personen en groepen uit de anonimiteit worden gehaald. Het identificeren van risicogroepen en –personen bleek echter lastig en werd vanuit verschillende vertegenwoordigers anders benoemd. In eerste instantie werd gesproken over 'boeren', 'jeugdgroepen', 'soevereinen' en 'verwarde personen'. Dit vraagt echter om een scherpe analyse met heldere kaders om te zien wanneer bijvoorbeeld een 'gewone' groep een risicogroep dreigt te worden. De deelnemers zijn er echter ook alert op dat stigmatiseren voorkomen moet worden en adviseert om maatwerk hierin te leveren. Het is duidelijk geworden dat er een grote kennisbehoefte is op dit onderwerp.

Afsluitend

De deelnemers waren het met elkaar eens dat het moment er nu is om meer buiten de gangbare paden te treden en meer bestuurlijk lef te tonen. Ze gaven daarbij aan dat ze op veel van de beschreven inspanningen uit het DIN een rol voor zichzelf zagen. Met name op het gebied van samenwerken, het eigen huis op orde brengen en meer verbinding aan te brengen tussen en met burgers en in de afronding is nog gesproken over ambtelijke onmacht en de zoektocht naar handelingsperspectieven voor de ambtenaar.

gemeente **Roermond**